

Mūsų Pastogė

XVII metai 1965 m. lapkričio 1 d. Nr. 43 (860)

BENDRUOMENIS LAIKRASTIS
AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
"OUR HAVEN"
Registered at the G.P.O. Sydney for transmission by post as a Newspaper.
LEIDĖJAS: A.L.B. KRASTO VALDYBA
Redaktorius: Vincas Kazokas
13 Percy St., Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395
Redakcija rankraščius taisto ir trumpina savo nuožiūra.
Prenumerata: metams £4.0.0, pusei metų — £2.0.0, trims mėnesiams £1.0.0. N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose metams £5.0.0. Atskiro numerio kaina 2 šil.
Prenumerata adresuojama: MŪSŲ PASTOGĖ, Box 4558, G.P.O. Sydney, N.S.W.
Administracijos tel.: 649-9062.
Skelbimai:
1 colis per 1 skiltį 12/-, bendruomeniniai 10/-
Už skelbimų turinį neatsakoma.

Pavergtieji Sydnejuje

ISPŪDINGAI PRADĖTA PAVERGŲJŲ SAVAITĖ

Spalio 24 d. vienoje iš žymiausių Sydnejuje — Trocadero salėje įvyko išpūdingas Pavergtųjų Savaitės atidarymas — mitingas. Tiesa, palyginus su salės talpa, į šį atidarymą tesusirinko apie 700 dalyvių, daugiausia pavergtų tautų atstovai. Galimas daiktas, didesniame dalyvių skaičiui atvykti sukludę pablogėjęs oras.

Iškilmingą atidarymą — susirinkimą pravedė prof. Colin Roderick. Prie prezidento sta-

lo sėdėjo be susirinkimo pirminko dar pakviesti kalbėtojai: Mr. W. McMahon — federalinės vyriausybės darbo ir gynybos ministeris, Mr. J.C. Maddison, M.L.A. — teisingumo ministeris, žurnalistas ir pasižymėjusi veikėja latvaitė Mrs. Elga Rodze iš Perth, Australijos atsargos karių sąjungos (R.S.L.) Australijoje valdybos atstovas Mr. A.W.A. Laing ir graikų ortodoksų arkivyskupas Ezekeilas.

Atidarymas pradėdamas arkivyskupo invokacija. Toliau iš eilės sekė diena pramatyti kalbėtojai.

Savo išsamioje kalboje Darbo ir gynybos ministeris Mr. V. McMahon pabrėžė, kad komunistai žino, jog negali palaužti laisvo žmogaus ir ten, kur sutinka kietą pasipriešinimą, neišvengiamai kapituluoja. Ministeris pabrėžė neseniai išleisto įstatymo reikšmę, kuris pastoja kelią komunistų veiklai. Akcentuodamas pavergtas tautas, ministeris pabrėžė, kad kova už jų išlaisvinimą prasideda laisvuose kraštuose pastojant kelią komunizmui.

Antruoju dienos kalbėtoju buvo N.S.W. teisingumo ministeris Mr. Maddison, kuris ypač atkreipė dėmesį į krašto gyventojų apatiškumą politikai ir ragino, kad visi krašto gyventojai aktyviai dalyvautų politikoje, o ne vien pasitenkintų partijų pastatytais politikais. "Publikos pasyvumas politiniame gyvenime", pabrėžė ministeris, "gali priversti prie to, kad kraštas gali prarasti savo politinę laisvę."

Perdaug australų pasitiki savo politikais. Jeigu jūs pavadate visą galią savo politikams, tada jūs paliekate patys bejėgiai ir tuo net ir Australija gali virsti pavergtų kraštu (captiv nation). Jeigu jūs nesireikšite aktyviai politiniame gyvenime ir nepatirsite savo norų ir reikalavimų vyriausybei, tai kaip jūs galite tikėtis, kad vyriausybė respektuos jūsų norus?"

Apie pavergtąsias tautas ypač jautrų žodį tarė Mrs. E. Rodze, kuri daugiau kalbėjo širdimi, remdama savo žodžius patirtimi ir išgyvenimais.

Pabrėžtinai yra ir R.S.L. valdybos p-ko žodis, kuris akcenta-

vo, kad ketvirtis milijono sąjungos narių kovojo ir kovos už krašto laisvę ir laisvo žmogaus teises ir kad komunizmas yra tiesioginė Australijai grėsmė. Todėl Australijos atsargos karių Sąjunga (RSL) į savo eiles neįsileidžia komunistų ir kad sten-giasi priversti prie to, kad komunistų partija Australijoje būtų paskelbta nelegali. Tam jie rengia "baltąją knygą" apie komunistinę veiklą.

Po susirinkimo dalyviai su plakatais nužygiavo prie karių paminklo Martin Place ir čia buvo padėtas vainikas pagerbiant žuvusius už laisvę ir žuvusieji pagerbti susikaupto minute.

Gaila, kad ši demonstracija įvyko sekmadienį ir dar stipriai lyjant tad mažai kas ją matė. Apie šį Pavergtųjų savaitės atidarymą plačiau parašė pirmadienio vietos dienraštinė spauda.

Jaunimo Kongreso reikalais

AUSTRALIJOS LIET. JAUNIMO KONGRESAS

Centrinis Komitetas pereiname posėdy susitvėrė preliminarinę Australijos Lietuvių Jaunimo Kongreso programą.

Sustatant programą buvo steng-tasi duoti visoms jaunimo organizacijoms, bei paskiriems lietuviams jaunuliams-ėms vienodos progos pasireikšti.

Minėtina, kad Jaunimo Kongreso programa netaikoma vienai, kitai organizacijai, bet visam lietuviškam jaunimui. Specialios pakvietimai jaunimui nebus išsiuntinėjami, nes Centrinis Komitetas kviečia visą jaunimą dalyvauti šiame kongrese.

Australijos Jaunimo Kongresas įvyks 1966 m. sausio 3-8 d.d. Sydneje. Registruoti bus galima jau sekmadienį po pietų (sausio 2 d.).

Sausio 3 d. (pirmadienis): registracija, iškilmingos šv. Mišios, organizacijos su vėlavom, bendri pietūs, oficialus atidarymas, skautų stovyklos aplankymas, laužas.

Sausio 4 d. (Antradienis): Komitetų posėdžiai, repetitijos, tarp-tautinis tautinių šokių spektaklis (vakare).

Sausio 5 d. (Trečiadienis): "Atsakykite mums" klausimų sesija, kur vyresniosios kartos kviešti atstovai atsakys į jaunimo im-promptu klausimus; sportas.

Sausio 6 d. (Ketvirtadienis): jaunimo referatai, diskusijos, Sydneje ekskursinė apžvalga.

Sausio 7 d. (Penktadienis): Tarpžinybinis susirinkimas, rezolucijos, iškyla į pajūrį, jaunimo koncertas.

Sausio 8 d. (Šeštadienis): Oficialus uždarymo balius. Kongreso metu vyks jaunųjų

menininkų, bei fotografų, parosėdy susitvėrė preliminarinę Australijos Lietuvių Jaunimo Kongreso programą.

Sydnejaus Studentų Valdyba (š.m. studentų suvažiavimo šeim-ninkai) kviečia visus jaunimo kongreso dalyvius, laisvesniais programos momentais dalyvauti ir jų parengimuose. Savo progra-moje studentai yra užsisakę lai-vą Sydnejaus uosto apgyvendinti ir t.t. dieną.

I visus viešus parengimus C.K. dalyvauti kviečia ne tik Aus-tralijos jaunimą, bet ir visuomenę. C.K. nenumato imti jokių pa-rengimų mokesčių nuo užsiregis-travusių A.J.K. dalyvių, o užda-rymo balion bus įleidžiami su pa-pigintais bilietais.

Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau.

FILISTERIŲ AUKA

Pereiname "M. P." nr. buvome paskelbę, kad Sydnejaus Filiste-rių Būrelis Diskusijų Vakara, pa-remti jaunimo kongreso kasą, ruošia lapkričio 5 d. Turėjo būti lapkričio 6 d. (šeštadienis). Mie-lai kviečiame kuo daugiau tautie-čių atsilankyti, ypač atsižvelgiant į ligiolinę jaunimo kongreso pa-rėmimui parengimų nesėkmę.

GEGUŽINĖ

C. K. ruošiamą Gegužinė buvo įsibėgėjus nepaprastam pasiseki-mui. Bendras entuziazmas prily-go Spaudos Baliaus pasiruošimui. Sekmadieniui atėjus, po rekord-i-nių savaitės karščių staiga pra-kiuro dangus ir išplovė visą gegu-žinę.

Dėka Bankstowno Lietuvių Namų Valdybai, kuri priglaudė ir kun. P. Martūzui, bei radijo sto-tims 2BL, 2FC, 2SM ir 2GB, kurie pranešė, kad gegužinė atšaukta ir pakvieta susirinkti į "Dainavos" salę, susirinko pakankamai tautie-čių ir gegužinės rengėjai nuosto-lio nepatyrė.

FILMŲ POPIETĖ

Nežinia kodėl visuomenė nepa-rėmė jaunimo suorganizuotos fil-mų popietės. Jaunimas, kuris da-bar daugumoje ruošiasi egzami-nams, pagal galimybes aukavo lai-ką ir darbą beruošiant ar atsilan-kant į Filmų Popietę. O atsilan-kusį senimą, deja buvo galima ant dviejų rankų suskaityti. Ko-dėl? "Jaunime, jūs dirbkite, mes paremsim!" — ar čia ne vyres-niųjų žodžiai, kuriuos mes girdim ir skaitom kas kart dažniau ir garsiau? Mes, jaunimas, suban-krutuosim su tokia parama! (Fil-mų Popietė davė didoką nuostolį, kurį rengėjai patys padengė, kad nenukentėtų Jaunimo Kongreso kasa).

Susidomėjimą jaunimo kongre-so reikalu vertinant pagal Filmų Popietę, C. K. nutarė paskelbtą Aukų Vajų, numatytą spalio 25 d. ir lapkr. 7 d. d. laikinai atšaukti.

PADEKA

Organizuojant parengimus C. K. ypač padėjo Bankstowno "Dainavos" salės valdyba neskaitydama jokio mokesčio, C. K. narių tėve-liai ir artimieji ir p. p. Grybai su stambesnėmis maisto aukom. Dė-kojame ir visiem tiem, kurie vie-nokiu ar kitokiu būdu, daugiau ar mažiau mums padėjo palen-gvindami darbą ar pamažindami nuostolį.

Centrinis Komitetas

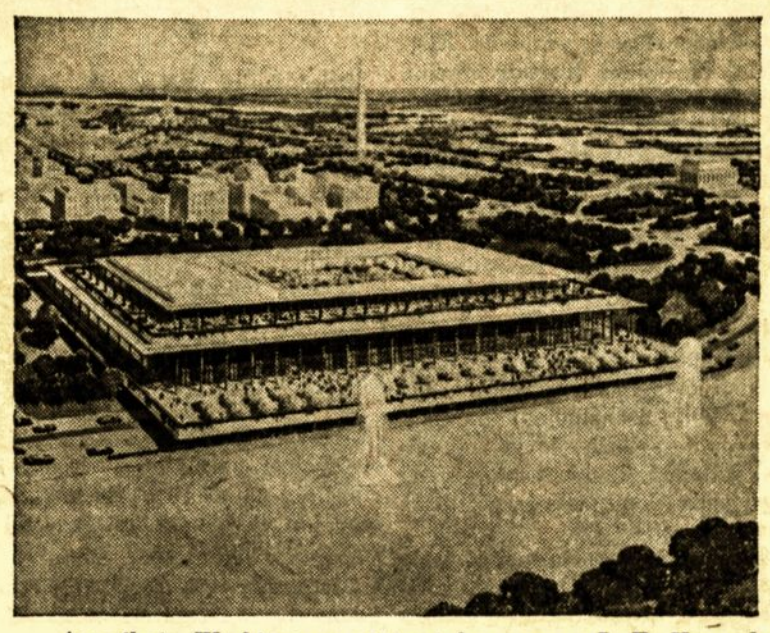
SKAITYTOJAMS

Pranešame iš anksto, kad "Mūsų Pastogės" kalėdinis numeris bus išleistas gruodžio 20d. data. Visi pranešimai, skelbimai ir parengimai, kurie numatomi kalėdiniam laikotarpiui, turi būti Redakcijai pateikti iki gruodžio 10 d. Naujas Mūsų Pastogės numeris ateinančiais metais pasirodys sausio 10 dieną.

Taip pat kviečiame visus skaitytojus, verslininkus profesionalus sveikinti savo artimuosius, bendradarbius ir klientus švenčių proga per Mūsų Pastogę. Tai pats lietuviškiausias ir pigiausias kelias. Sveikinimai priimami taip pat iki gruodžio 10 dienos.

MŪSŲ PASTOGĖS KALENDORIUS

Kaip nemokamas skaityto-jams priedas numatomas išleis-ti knygutės kišeninio formato. Skelbimus kalendoriui prašome pateikti iki gruodžio 1 d. "M.P." Redakcija

Amerikoje Washingtonė statomi buv. prez. J. F. Kennedy vardo meno rūmai, kur tilps teatras, opera, baletas, koncertų salė ir kt. Pastatas kainuos apie 30 mil. dolerių. Sydnejuje tik operos rūmai kainuos apie 30 mil. svarų.

Ivykiai pasaulyje

INDONEZIJOS po komunistinio sukilimo kariuomenei perėmus krašto vairą visos nuotaikos ir politiniai prez. Sukarno užsi-mojimai radikaliai pasikeitė. Šiuo metu ir pats prez. Sukarno tėra be jokios galios marionetė. Daug kas stebisi užsienyje, kad jis vis tiek nepašalintas iš prezidentūros, nes juk jis pats kraštą ir stūmė į komunizmą. Šiandien raud. Kinija vešai protestuoja prieš Indonezijos komunistų persekiojimą.

KARAS VIETNAME vyksta be didesnių permainų tik su tuo skirtu-mu, kad operacijosse iniciatyva jau Amerikiečių rankose. Viet

Kongo komunistams ir raudonie-siems partizanams belieka tik gintis. Amerikoje vis dar svarsto-ma, ar karui vykstant imtis blo-kuoti Šiaurės Vietnamo pakraš-čius.

NEŽIŪRINT BRITŲ pastangų vargu ar pavyks Rodeziją išlaiky-ti britų tautų šeimos tarpe. Atro-do, Rodezija, gavusi nepriklauso-mybę, pasuks Pietų Afrikos iš-bandytu keliu suvaržiant krašto gyventojų juodųjų teises, kurių Rodezijoje yra apie 4 milijonai, o baltų — ketvirtis milijono. Šis kelias Rodezijai pavojingas iš kaimyninių respublikų, kurios ryžtųsi skelbti karą.

INDIJOS — PAKISTANO KA-RE pasirašytos paliaubos tarp ko-vojančių šalių tarpininkaujant Jungtinėms Tautoms, bet karas tuo nebaigtas: iš abiejų pusių kurstomas partizaninis karas, ku-ris padėties nekeičia.

KOMUNISTINĖ KINIJOJOS oku-puotame Tibete vyksta paskubo-mis gyventojų kolonizacija: pabė-gėlių teigimu, iš Tibeto deportuo-jami tibetiečiai ir jų vietoje ap-gyvendinami kiniečiai. Tibetiečių pasipriešinimas partizaniniu būdu vis dar tebevyksta. Tibeto pabė-gėliai ruošiasi pateikti skundą Jungtinėms Tautoms.

AZIJOS — AFRIKOS TAUTŲ viršūnių konferencija numatoma lapkričio 5 d. Alžire, tačiau abe-jojama, ar joje dalyvaus komu-

nistinė Kinija. Diplomatai spėj-ti kad be Kinijos konferencija ne-būtų tokia efektyvi.

KOMUNISTINĖ KINIJA pra-dėjo propagandinę kampaniją prieš Indoneziją, kam ši perse-kiojanti komunistus. Indonezijos karinė vadovybė, kuri šiuo metu kontroliuoja kraštą, griežtai įspė-jo Kiniją nesikišti į Indonezijos vidaus reikalus arba kitu atveju bus atimta visa Indonezijoje ki-niečių nuosavybė, išstremti kinie-čiai ir nutraukti visi ekonominiai ir politiniai santykiai su komu-nistine Kinija.

N. ZELANDIJA IR AITPIJA sutarė užmegsti diplomatinis santykius, kurių iki šiol neturėta.

Kanada pasirašė sutartį su ko-munistine Kinija įsipareigodama parduoti pastarajai kviečių už 400 milijonų dolerių per ateinan-čius trejus metus.

Amerikos numatytas "dvynių astronautų" keturiolikos dienų skridimas erdvėse atidėtas dėl techniškų klūčių. Tačiau šis susi-trukdymas nesukliudys plano, pa-gal kurį numatoma 1969 metais pirmus amerikiečius išlaipinti mėnulyje.

Londone nukrito lėktuvas su 36 keleiviais. Visi žuvo.

Azijos kraštuose smarkiai ple-čiasi choleros epidemija. Net nu-trauktas susiekimas Sov. Sąjun-gos su Persija, nors pranešama, kad liga persimetė ir į Sovietų Sąjungą.

MELB. LIET. NAMŲ VAJUS

Antroji vajuos savaitė papildė Liet. Namų banko sąskaitą £600. Iki spalio 17 d. jau gauta £2.406.

Melbourn Lietuvių Namams nėra nei didelių, nei mažų aukų. Visos mielai priimamos ir laukia-mos. Jau daug žmonių aukojo, bet dar labai didelė dalis kažko vis laukia, abejoja.

Mieli tautiečiai, niekas — nei žydas, nei lenkas, nei australas — mums tų namų nenupirks, jeigu mes patys susidėję jų nenu-pirksime. Gana tų abejonių ir lau-kimų! Nė viena tautinė grupė,

šiuo milijoniniame mieste nėra tokioji liūdnoji padėty, kaip kad mes! Kur mūsų lietuviškas išdi-dumas ir sentėvių dvasia?

Melbourniškiai, atsibuskime vie-ną kartą ir pasižiūrėkime į gyve-nimą realiai. Visos mūsų organi-zacijos išsimėčiusios, sulindusios į pažiūres, arba visai jokios pas-togės neturinčios. Mūsų tautinių šokių grupė blaškosi po visą Mel-bourną nesurasdama vietos savo repetitijoms; skautai savo sueigas praveda prie bažnyčios kampo, sportininkai visai neturi jokio

SVEIKAS ŽYGIS AUSTRALIJOS JAUNIMO KONGRESAS

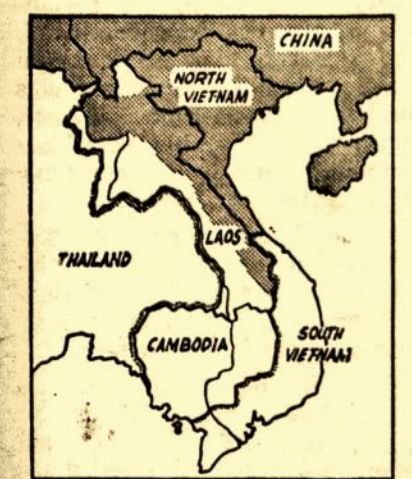
Yra didžiai sveikintinas su-manymas ir turėtų būti visomis priemonėmis remtinas. Čia netu-rėtų likti pasyvūs nei tėvai, nei lietuviškoji visuomenė. Juo į šį kongresą suplauks daugiau mū-sų jaunimo, juo labiau išryškės jaunimo lietuviškas nusiteiki-mas, dvasia ir gal atsiras ryžtas tęsti vyresniųjų pradėtą darbą. Pagaliau čia išsiskristalizuos ir mūsų jaunimo atstovų būtinu-mas pasiūsti atstovus į Pasaulio Liet. Jaunimo Kongresą, nes čia kalbės patys jaunieji, o jeigu jie pasiryš, tai tikrai užsimojimą įvykdys nenuleidus pusiau-kely rankų.

Tad išvadoje: šiame darbe daugiau propagandos ir daugiau jaunatviško entuziazmo!

kampelio, parapijos savaitgalio mokykla turi drebėti, kad nebūtų uždarytos klasių durys dėl men-kiausios mūsų vaikų išdaigos ir t. t. ir t. t. Argi tai nėra liūdna?

Po penkiolikos šiame krašte gyvenimo metų tikrai nesame tokie skurdžiai, kad nesurastume pinigų lietuvių namams nenuskriaudžiant savęs ar savo šeimos. Visa tai turėdama minty Melbourn Liet. Klubo Taryba dar kartą kviečia visus prisidėti perkant lietuvių namus.

M. L. K. Taryba

Šiaurės ir Pietų Vietnamas, kur vyksta kova tarp rytų ir vakarų pasaulio. Paskutiniu metu kovos iniciatyva perėmė vakariečiai.

VEIKLOS PAGRINDAI SVETUR

Elena Žižienė

(Žiūr. pradžią "M.P." nr. 42)

TEISĖ Į KITONISKUMĄ

Kitas išeivijos lietuviškos veiklos akstinas išplaukia iš pirmojo. Jis irgi bendrai žmogiškas, ne išskirtinai politinis. Atvykę į naujus kraštus, pajuto me savo skirtingumą; net ir išmokę kalbą, kalbame su iš karto atpažįstamu svetimų akcentu; kitaip praleidžiame laisvą laiką, negu krašto žmonės; kitaip bendraujame su draugais; kitais dalykais domimės; kitaip patinkame sielvartui ir džiaugsmui. Gal būtų, tai nėra dideli dalykai; teisės neįsigijom teigti, kad vieno kontinento žmonės pranašesni už kitus, ar viena rasė už kitas. Tačiau patyrimas, kad su skirtingais medžiais, gėlėmis, kitokia horizonto linija bei dangaus spalva, skirtinga žemė išaukštiną kiek skirtingus būdo bruožus, o įvairi istorinė raida išugdo kiek kitokių polinkius ir nuotaikas. Tuo tarpu iš bendros aplinkos išsiskiriantis kitoniskumas neretai gali atrodyti, kaip yda ar bent silpnybė. Ir mes kadais savo Laisvės Alėjoj pykdavome išgirdę žydus, kalbančius rusiškai ar vokiškai. Kai čia atvykom, anksti pastebėjome, kad mūsų svetimos kalbos skambėjimas irgi erzino gyventojus gatvė, traukinyje, krautuvė. Jei buvome vieni, toli nuo panašiųjų į save, galbūt to erzino ir pabūgome, nes neįjauk matyti aplink save visų nedraugiškų žvilgsnių. Klausėme nuoširdžių aiškinimų apie australišką gyvenimo būdą, galbūt, ir bandėme jį pasisavinti, kad išvengtume nedraugiškumo. Nesisekė. Vistiek kalbėjome su akcentu, vistiek kitokį maistą mėgome, kitokių laisvalaikio, kitaip norėjome bendrauti su draugais — vistiek palikome kitokie. Vienas kitas, neišdrįsęs to prisipažinti, gal būtų "asimiliavomės" — save pradarę, kitais ne-

pavirtę, iš esmės vieniši, iš esmės nelaimingi. Daugumoje supratome, kad turime ieškoti draugų, kaip ir mes, kitoniskumo pažymėtu. Suradome pasklidusius savuosius, sukūrėme bendruomenes, pastatėme namus ir atsiradome vis augančiam būry, kuriame panašiai galvojama ir jaučiama, panašius papročius branginama, dalinamasi tais pačiais prisiminimais ir trokštama tos pačios ateities. Pamatėme, kad tikrai tarp savųjų nereikia varžytis būt savim. Toji teisė pareikalavo ir kainos: nuolatinės aukos darbu, lėšomis, laiku, kurio nesigailėta supratęs, kad pilnam, patenkinančiam žmogiškam reikimuisi kiekvienam reikalingas iš savo kilmės ir praeities išaugęs savitumas, kurio neįmanoma paneigti ar atsakyti. Tam savitumui išlaikyti ir skatinti išeivijoje reikalingas gyvas ir turtingas organizuotas tautinių mažumų gyvenimas. Kaip ir daugelis kitų tautybių, taip ir mes lietuviai, sukūrėme tą gyvenimą toli nuo Lietuvos ir vis jį plečiame bei turtiname. Tačiau ir čia tarnaujama ne vien siauram asmeniškumui, bet ir ginama nejučiomis atspėtas principas — sąlyga naujoviško gyvenimo darnumui. Pasaulio žmonės vis daugiau keliauja, juda, maišosi, juodi gyvena tarp baltų, viena tautybė kitoje. Visiems reikia išmokyti pagarbos savam ir svetimui, tolerancijos kitoniskumui. Australijoje šandieną tautinių mažumų skirtingumas ir veikla lengviau priimami negu prieš penkiolika metų. Skubios asimiliacijos politika išimtinai vis dažniau suabejojama. Mažiau bėpykstama išgirdus kitą kalbą. O kartkartėmis net ir viešai pasidžiaugiama, kad atvykėliai iš senų Europos kraštų savo kitaip spalvotu įnašu praturtina ir šito jauno krašto kultūrinės mozaikos kūrimą. Jau nebebijoma atviraširdiškai grožėtis kitokiomis dainomis, šokiais, pramogomis, valgiais, apsirengimu. Ką kūrėme save kiekvienas begelbėdami, ima pavirsti dovana ir kitiems. Iš savo pusės, patyrėme, kad, užsitikrinę savo pačių kitoniskumą, lengviau bendraujame su vietiniais žmonėmis. Kai savų tarpe kalbame lietuviškai, nebereikia bijoti akcento kitur angliškai bekalbant. Kai esame tikri ir didžiuojamės skirtingu savitumu, tai ir iš vietinių žmonių nebesutinkame globos, bet kartkartėmis draugystę. Be to, suvokus kaip brangu, kas sava, ir mums lengviau išmokyti gerbti tai, ką kiti myli. Tautinė veikla mes nesizoliuojame, nestatome apie save Ghetos, kurių viduj baisu, o išlaukėję piktą, — mes dedam pagrindus žmonių susipratimui ir tokiame bendravimui, kur kiekvienas gali būti kitoks, bet lygiateisis ir visiems vertingas.

IR VĖL APIE JAUNIMĄ

Kai kalbama apie išeivių skir-

tingumą nuo jų naujosios aplinkos, gali regėtis, kad tai te liečia vieną kartą: tają, kuri užgimusi savo tėvų kilmės krašte, suaugusiais atvyko į naujus kraštus, nešini gyvais prisiminimais savo žemės, brangių palikusių žmonių, akivaizdžiai patirtos nuoskaudos, asmeniškų atspėjimų. Jaunimas, gimęs čia, užauga nepaženklintas skirtingu akcentu, nei skaudantis vyresnių praeitim. Nors nuo savo kilmės pabėgėti ir jis negali, bet jį formuojančioji aplinka kitokia, negu buvo mūsų. Jei savo tautinį veikimą remiam branginiu to, kas sava, tai turim klausiti, ar jauniems sava tai, kas mums? Jei skelbiame toleranciją ir ginam teisę žmogaus kitoniskumui, tai turime svarstyti, ar jaunieji turi dar ką ginti, ar jie kitoniški nuo šito krašto aplinkos? Vaiko aplinka pirmiausiai yra jo namai, šeima, tikrai vėliau draugai ir kaimynystė, organizacija ir mokykla. Didžiausia įtaka išplaukia iš namų. Kol patys jaučiamės kitoniški, negali to išvengti nei mūsų vaikai. Jei savo kitoniskumui apsaugoti sukūrėme išeivijos plėtimui krašte specifinę tautinės mažumos aplinką, tai ji formuoja ir mūsų naują kartą; ji duoda rėmus jos bendravimui, draugystėms, pramogoms, laisvalaikio užsiėmimams; ji neju-

Mūsų mielus dainininkus

REGINĄ IR BENIŲ ŠARKAUSKUS,

sulaukusius dukrelės, nuoširdžiai sveikina

"Dainos" choras ir Dirigentas

Sveikiname mielą prietelių

p. ALFONSA BIKULČIŲ

60-ties metų sukakties proga ir linkime jam dar daug laimingų metų.

Vincas ir Alisa Baltrukonai

čiomis perduoda ir papročius ir savo tautai, bet ir namams, tēnuotai. Tą aplinką toliau vėl kurs ir jie, turbūt, netaip, kaip mes, bet net ir jų vaikai auga kitokiose įtakose negu kitos kilmės žmonija. Ir jie bus kitoniški, ir jiems reikės kitoniskumą ginti ir garsinti mintį tolerancijos, nors gal, beržų nematę, jie jų nesilgės, nors jie tikrai kalbės be akcento.

Tėvams kartais baisu, kad jų branginamas kitoniskumas vaikams nevirstų slegianti našta, kad skirtingoms įtakoms susikryžius, vaikai nedingę netik

GYVENIMAS LIETUVOJE

PASAKOJA ST. RŪKIENĖ, buvusį Sibiro tremtinė

Lietuviai turi daug giminių ir pažįstamų užsieniuose ir su jais susirašinėja. Lietuvon ateina iš užsienio daug laišku ir adresatai juos gauna. Bet pasitaiko, kad vienas kitas laiškas ir prapuola. Atsirduria, kur reikia. Kartais praeina laiškas į užsienį ir nepatikrintas. Kartais pasitaiko, kad laiškas būna subraukyti ir vietomis užtepti, kad net negalima perskaityti. Pasakutiniu laiku išbraukymų jau nebuvo.

LAISKAI

Gaunamus iš užsienio laiškus sovietų valdžia tikrina, fotografuoja ir kopijas sega asmeniškoms bylos. Man išvažiuojant pareikalavo dukters laiško ir jo negrąžino. Matomai, lygino rankraštį su turimomis kopijomis ir dėl visko pasilikė.

Tuos žmones, kurie turi užsienio kraštuose giminių ir su jais susirašinėja, komunistinė valdžia skaito nepatikrintais. Tokiems neduoda geresnio darbo, registruoja ir seka. Lietuvos vyrai paimti į kariuomenę yra rūšiuojami. Kurie turi užsieniuose giminių, tie nepalieka tarnauti Lietuvoje. Tokių nepriima ir laivyną ir aviaciją. Jie plačiai išmėtomai po visą Sovietų kraštą. Dažnai nubloškiami Sibiran į darbo batalionus.

Besimokąs jaunimas irgi turi bėdos su tais užsieniečiais. Stojant į aukštąsias mokyklas būna konkursiniai egzaminai. Pirmenybė turi komjaunuiolai ir moksleiviai su "švariomis" biografijomis.

aikšino tik, kad tikrai naikinama Chruščiova reforma, nes: "Netoli praeityje buvo padaryta nemaža planavimo klaidų, buvo nepagaltavai, voluntaristiškai sprendžiamos sudėtingos ūkinės problemos... Nuo 1957 metų pradėta valdyti pramonę per liaudies ūkio tarybas... Vadovavimas pramonės šakai... buvo suskaldytas po daugelį ekonominių rajonų ir visiškai sutrikdytas. Pramonės šakos tarsi 'ištripo' ekonominių rajonų ūkyje. Skirtingų šakų įmonėms liaudies ūkio tarybose neretai vadovauja ne specializuotos, o daugiašakės valdybos. Daugeliui pramonės šakų liaudies ūkio tarybos neturi reikalingų kvalifikuotų kadru... 1962 metais liaudies ūkio tarybos buvo sustabintos (viliškiei tarybai tada buvo pavesta formaliai administruoti ir Karaliaučiaus srities pramonę)... Tačiau šios papildomos organizacinės priemonės negalėjo pašalinti esminių šios valdymo sistemos trūkumų."

Toks Maskvos valdžios blaškymasis ten ir atgal kiekvieną kartą iš pagrindų sukrečia ir jos užgrobtos Lietuvos gyvenimą. (E)

mis. Įrašys, kad užsienyje yra tėvai ar kiti giminių, ir nepriims į universitetą. Vienos mergaitės Kauno Medicinos institutas nepriėmė tik todėl, kad ji buvo tremtinė.

Prieš trejus metus eilė žmonių Kaune buvo tardomi, nes jie iš užsienio gaudavo laiškus. Iškvietuosius kamantinėjo: "Su kuo susirašinėji? Kas jie tokie? Kam susirašinėji?" Nieko nesuėmė, bet patarė nesusirašinėti.

Stalino laikais už gautą iš užsienio laišką vieną leningradietę ištremė į Sibirą. Su ja asmeniškai kalbėjau. Ir tai ne vienas atsitikimas.

Tiktai Lietuvos kolūkietis nebijo susirašinėti su užsieniu. Nebijo ir siuntinių gauti. Kad tik daugiau. Jam jau nėra ko nustoti, todėl jis ir yra drąsiausias.

Lietuvos gyventojai legaliai negauna iš užsienio nei laikraščių, nei knygų. Jei tokia literatūra siunčiama, tai ji užkliūva kontrole. Mažiau tiktai komunistų laikraščius "Vilnį" ir "Laisvę". Oficialiai yra platinamas žurnalas "Amerika". Tai pagal šalių susitarimą. Bet komunistams nepatinka, jei kas tą žurnalą perka ir skaito.

Lietuviai Pasaulyje

● VACLOVAS SIDZIKAUSKAS, Pavertųjų Tautų Seimo pirmininkas, drauge su keliais PET Generalinio Komiteto nariais, kaip stebėtojai, dalyvavo spalio 4 d., New York, Sheraton Park viešbutyje prasidėjusioje NATO (Šiaurės Atlanto Pakto Organizacijos) konferencijoje. E.

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

Spalio 8-10 d.d. Toronto mieste Kanadoje įvyko Kanados lietuvių jaunimo kongresas. Spalio 8 d. (penktadienį) vakare įvyko jaunimo susipažinimo vakaras — šokių; spalio 9 d. šeštadienį, ryte įvyko oficialus kongreso atidarymas ir Pasaulio lietuvių Jaunimo Metų paskelbimas. Tuoj po atidarymo paskaita, diskusijos ir sceninė programa, o vakare didysis kongreso pobūvis.

Sekmadienį, spalio 10 d. iškilmingos pamaldos, koncertas, o vakare banketas ir kongreso uždarymas.

PASAULIO LIETUVIŲ RELIGINIS KONGRESAS

Paminklinė šiluvos koplyčia Washingtono katedroje jau baigiama įrengti visu lietuviškiu stiliumi ir numatoma įteiginti ateinančių metų rugsėjo 4 d. Ta pro-

ga Amerikos liet. kunigų Vienybės planuoja sušaukti pasaulio lietuvių religinį kongresą rugsėjo 3-5 d.d. Washingtone.

Čikagoje veikia Austaliijoje gyvenusių lietuvių draugija, kurios pirmininku yra J. Ilčiukas. Kun. P. Butkui viešint Čikagoje ši draugija jam surengė gražų priėmimą.

Čikagoje inž. Mikalojus Ivanuskas ima garsėti kaip dailininkas. Is sukūrė labai originalią techniką paveikslus tapydamas liepsna. Ši technika yra labai sudėtinga ir reikalinga nepaprastai įgudusios rankos. Rugsėjo 4-8 d. d. jis buvo surengęs savo darbų parodą, kur ištatė apie 150 kūrinių. Šia paroda susidomėjimas būvęs nepaprastai didelis tiek lietuvių, tiek ir iš amerikiečių pusės. Apie jo kūrinius ir ypač apie tapybos techniką rašė įvairių tautybių laikraščiai ir didžioji Čikagos spauda. Daug kūrinių parodo. Vaisa reikiamus įrankius, kurie irgi yra labai specifiški ir sudėtingi tokiai "uognies ir liepsnos" tapybai dailininkas pats pasigamino. Daugiausia dirba medyje ir būdinga, kad skirtingas medis duoda ir skirtingus spalvų tonus. Tačiau nevengia ir kitų medžiagų.

(Pabaiga)

REFORMOS SOV. S-GOJE

Sovietinės pramonės pertvarkymas gliaul palies ir Lietuvą, nors Lietuvoje žmonės apie jį sužinojo tik iš laikraščių, rugsėjo gale paskelbusių Kosyginio pranešimą partijos centro komitete Maskvoj.

Panaikinamos Chruščiovo įsteigtos liaudies ūkio tarybos. Vėl steigama virtinė ministerijų atsikiros pramonės šakoms. Tuo panaikinama respublikų ūkinės autonomijos iliuzija, Vakaruose sukelusi kalbą apie neva vykstančią režimo liberalizaciją.

Vilniškė ūkio taryba niekad nebuvo visai savaranki Lietuvos pramonės šeiminkė. Tačiau keletą metų iš Lietuvos teritorijų esamos pramonės visdėlo buvo, bent sąskaitybiškai, sudarytas atskiras vienetas, Maskvos valdomas per tą tarybą, kurios žinioj formaliai buvo 83% visos Lietuvos teritorijų esamos pramonės. (Likusieji 17% — smulkiosios įmonės — yra kitų vietinių institucijų žinioj). Dėl to sovietinė statistikoj jau buvo ėmę rodytis daugiau duomenų, atskleidžiančių Lietuvos esamosios pramonės vaizdą, šiek tiek atskirtą nuo sovietinės pramonės visumos.

Dabar visi tie 83% pramonės vėl bus išskirstyti pagal pramonės šakas, ir kiekvienos šakos įmonės vėl bus įjungtos į visos sovietijos atitinkamas pramonės šakas, valdomas maskvinių ministerijų. Tų ministerijų bus net dvidešimt, iš kurių devynios bus tik Maskvoj, o vienuolika turės savo padalinius ir respublikose.

Bent šešios grynai maskvinės (sąjunginės) ministerijos Lietuvoje perims šių pramonės šakų įmones: žemės ūkio mašinų, elektrotechnikos, prietaisų bei automatų, metalo išdirbimo staklių ir buitinių mašinų bei įtaisų gamyklas.

Iš vienuolikos sąjunginių-respublikinių ministerijų irgi bent šešios turės savo filialus-ministerijas Vilniuje. Šios perims chemijos (dirbtinių trąšų, dirbtinio šilko),

miško, popierio — celuliozės, medžio dirbinių, statybinių, medžiagų, mėsos — pieno, kito maisto gamyklas bei kitas lengvosios pramonės įmones.

Ryšių su tuo pertvarkymu dabar ten reikia skubiai sudaryti įmonių sąrašus ir paskirstyti, kurios kam perduotinos. Reikia panaikinti esamus etatus ir sudaryti naujus. Vien Lietuvoje tiksliai žmonių turės būti skubiai perkelta į naujas ar bent į kitaip pavadintas pareigas. Buves beveik prirengtas 1966 metų biudžeto projektas teks skubiai iš pagrindų perskaityti ir pritaikyti kitokiai įstaigų sistemai. Daliai ligšiolinių pareigūnų gali nelikti vietos, nes Kosyginas sakė, kad "Valdymo aparate yra didelių nesaikingumų etatuose", ir kad "yra rimtų disproporcijų ruošiant technikus ir inžinierius, to dėl mums trūksta specialistų vienoje pramonės šakose, esant jų pertekliui kitose". Ypač gresia pavojus tiems vadovaujantiems pramonės pareigūnams, kurie, nors ir geri technikai, nepakanamai tvirti vadinamosios marksistinės ekonomikos teorijoje.

Šis "kortų permaišymas", atliktinas dar prieš šių metų pabaigą, Lietuvoje sudaro rūpesčio bent ketvirčiui milijono pramonės dirbančių žmonių. Didžiausias rūpestis bus augštesniesiems pareigūnams, — kaip išsilaikyti pozicijose.

Kitiems ta reforma irgi kelia susirūpinimo, nes neišvengiamai spraudžiasi klausimas, ar tai nėra gražimas į stalininius laikus. Pats Kosyginas tą pajuto ir sakė, jog "Iš pirmo žvilgsnio gali pasirodyti, kad siūlom tik grįžti prie ankstesnių ministerijų". O tai ir yra stalininių laikų sistema, kurią Chruščiovas tik ketvirtais metais po Stalino buvo gerokai pakeitęs.

Kosyginas ramino, kad ministerijos dabar veiksiančios kitaip. Tačiau skirtumo neišaiškino. Iš-

SENIMAS IR JAUNIMAS

LIETUVYBĖS KELIJE

Pradėdamas kalbėti apie lietuvių, aš norėčiau nors labai trumpai sustoti prie šio žodžio reikšmės. Galbūt tai atrodo truputį keista, bet mano manymu žodžio lietuvių reikšmė reikiama būtinai definuoti. Būtų neaktualu kalbėti apie lietuvių, jeigu kai kuriems iš jūsų ji turėtų kitą reikšmę negu man. Lietuvių bė mano supratimu yra lietuvių kalbos, lietuvių papročių, lietuvių muzikos, lietuvių meno išlaikymas, ugdymas bei tobulinimas.

Tautiškumą išlaikyti išeivijoje yra sunku, ypatingai jaunosios kartos tarpe. Sąlygos be abejo yra nepalankios ir dažnai jaunimo eilėse kyla klausimas: kokia gi yra lietuvių prasmė ir reikalingumas? Šių dienų jaunimas, taip pat ir šių dienų žmonės daugumoje yra linkę daugiau atsiduoti patogumams ir išsisukinėti nuo darbo. Todėl nenuostabu, kad susiduriama su kai kuriais sunkumais bei pridediniu darbu, dažnai pradeda malvoti ar yra iš viso verta ugdyti tautiškumą išeivijoje. Lietuviai ne išimtis. Jau ne vienas iš mūsų tautiečių atsidūrė į panašią padėtį ir nutarė, kad lietuvių bė jam nebereikalinga ir tampa tariam tikru "australu". Šie žmonės dažnai bando įrodinėti kitiems, kad jie išmintingai padarė, yra tikrai patenkinti savo žygiu. Deja, atidžiau pažvelgus yra pastebima, kad jie gailisi to savo tariamo išmintingo žygio ir yra tikrai nelaimingi, bet jų asmeniškai ambicija uždaro duris grįžti atgal.

Mes kovojame lietuvių bė išlaikyti, dirbame, aukojame savo laisvą laiką ir t.t. Kodėl? Ką mums lietuvių bė gera duos? Mes iš jos materialinio pelno neturime. Lietuvių bė negelbsti mums mūsų profesijose. Atrodytų, gyvenant lietuvių bė antrąjį pasaulio karo pasekoje, bet vis tik pokarinė situacija pakirto iki tol vyravusį kolonializmą ir per tą laiką iki šandien pasaulyje beveik šimtas tautų gavo savo tautinę ir politinę nepriklausomybę. Mūsų nenaudai labai gaila, kad šioji dekolonizacija pradedo ne iš to galo: komunistinės imperijos skausmai, reikalaujant, kad buvusios kolonijos taptų nepriklausomomis, tuo tarpu komunistai visomis pastangomis

Inž. A. Šimkaus, jaunosios kartos atstovas, pasakaita, skaityta Tautos Sventėje, Melbourne.

Red.

mano galvoje gyvenimo pareigos klausimu, bet aš norėčiau pabrėžti, kad šis mano samprotavimas remiasi 4-tuoju Dievo įsakymu: Gerb savo tėvą ir motiną. Gal dabar nevienas iš jūsų klausiate, ką čia šis Dievo įsakymas turi bendro su lietuvių bė ir jos išlaikymu. Atsakymu nesunku rasti. Žvilgtelėkime kiekvienas į savo prigimtį. Gimėme lietuviškoje šeimoje, vadinasi, gimėme lietuviams. Nuo pat vaikystės dienų mamytės mus mokino gero, mokina apie gerąjį Dievą, mokina poterių, vėliau Jo įsakymus. Siek tiek paūgėję suprantame Dievo įsakymų reikšmę, skiriame gera nuo blogo. Tariant, siekiame gyventi pagal Dievo įsakymus, jeigu esame tikintys. Gerbiame savo tėvą ir motiną. Taip, bet lietuvių bė mums nesvarbu! Ar gali būti didesnis sąvės apgaudinėjimas bei veidmainiškumas. Nusidedame Dievui ir laikome

patys save išteisintais. Argi tauta nėra mūsų motina, argi ta Lietuvos žemė, už kurią mūsų protėviai paguldė savo galvas, nėra surišta su įsakymu: "Gerb savo tėvą ir motiną". O vis dėlto mes šiandien išdrįstame sakyti, lietuvių bė mums nereikalinga, nes yra nenaudinga.

Pažvelkime į lietuvių bė iš savo asmenišką gyvenimo pusės išeivijoje. Mes savo kilme galime didžiulius ir jos niekuomet neturėtume slėpti. Slėpimas kilmės duos svetimtautiui įtarimų esant jį negarbingą, o beto nemanau, kad būtų įmanoma jį visiškai nuslėpti. Nes anksčiau ar vėliau ji išeina į viešumą. Aš pilnai tikiu, kad kilmės išskėlimas bei didžiavimasis ja svetimame krašte atitinkamomis progomis duoda net asmenišką naudą. Jeigu žmogus didžiulius ir gerbdamas savo kilmę pajėgia įrodyti, kad jis vertina ir gerbia gyvenimo krašto valstybinę santvarką, jis tikrai paliks daugiau vertinamas šio krašto gyventojų akyse. Toks žmogus bus laikomas kaip pastovus, patikimas su savo idealais bei charakteriu asmuo. Gi, antrojo vertus, slėpimas bei neigi-

mas savo tautos ir kilmės, parodo žmogų esant silpną, be savo nusistatymo bei charakterio. Toks žmogus dažniausiai neturi savo pastovumo ir taikosi kur jam yra parankiau ir patogiau tuo momentu. Nemanau, kad šitoks pilietis gali turėti patikimą svetimtautių ar savųjų tarpe, nes šitokio žmogaus idealai yra labai lankstūs.

Taigi, nėra abejonės, kad mes kaip lietuviai turime tautinę ir moralinę pareigą išlaikyti bei ugdyti lietuvių bė. Jeigu norime tai atsiekti, vaikų auklėjimas lietuviškoje dvasioje turi būti pradėtas nuo pat mažens. Šis auklėjimas turi būti tęsiamas vaikui patęgus ir sakyčiau veikimo gairės, nors ir patariamo pobūdžio, turėtų būti duotos net ir studijuojančiam jaunimui. Pažvelgus į mūsų dabartinį gyvenimą, stojasi prieš akis lietuvių bė šeimoms, lietuviškos organizacijos, raginimai jaunimui dirbti lietuvių bė išlaikymo darbą ir t.t. Teoriškai atrodytų, kad esame susitvarkę ko puikūs. Tačiau, kaip žinoma, tai trūksta, nes jaunosios kartos dalis nukrypsta nuo to vadinamo lietuviško kelio. Tai kur gi pagaliau yra klystama? Atidžiau paanalizavę dabartinį gyvenimą pastebėsime, kad klaidų yra ir manau, kad kurios iš jų yra kritiškos lietuvių bė išlaikyti.

(Bus daugiau)

Pas menininkus

Pavergtųjų Savaitės Sydneyje proga spalio 25 d. "Mažoji Galerija" (Little Gallery, 19 — 23 Bligh Str.) buvo atidaryta Sydneyje gyvenančių pirmųjų lietuvių dailininkų ateivių meno darbų paroda, kurią atidarė Maltos pasiuntinys pristatydamas Australiją kaip palankiausią šalį kurtis įvairiausių tautybių ateiviams. Deja, apie pavergtas tautas nieko neužsiminta.

Iš vienuolikos pakviestųjų dailininkų dalyvavo ir keturi lietuviai: E. Kubos su vienu darbu, V. Ratas (vienas darbas), H. Šalkauskas (du darbai) ir L. Urbonas su trim darbiais. Paroda truko iki lapkričio 6 dienos.

*

Ta pačia pavergtųjų savaitės

tiesioginėje kovoje prieš komunistinę ekspansiją, tuo tarpu kiti vakariečiai, klaidinami komunistų propagandos, prieštarauja amerikiečiams ir taip amerikiečiai veda kovą vieni, netgi tu pačių Amerikos sąjungininkų trukdomi. Pasipriešinimas Vietnamo yra ryškiausias šios kovos prieš komunistinę diktatūrą pavyzdys.

Nežiūrint viso to, pokariniam laikotarpiu laisvės idėja palietė plačiausias masas ir nežiūrint, kaip ši laisvės idėja imperialistų šalininkų gali būti pikt-naudojama ir interpretuojama, ji vis tiek palieka gyva ir pavojinga kiekvienai diktatūrai, juo labiau okupacijai.

Daug kas galvoja, kad pavergtųjų tautų organizacija ir jų atstovų šaukiami susirinkimai neturi lemiamos reikšmės, bet vis tik šiame laisvės ir nepriklausomybių amžiuje jų kad ir netiesioginis šaukimas pasiekia reikiamas ausis ir išgirstama, kad ir laisvės bei laisvų apsisprendimų amžiuje tebėra pavergtųjų tautų ir kad toks pavergtųjų visokiomis priemonėmis plečiamas. Tad visai pateisinama ir net sveikintina, kad tokiuose demokratiniuose kraštuose, kaip Amerikoje arba paskutiniame metu ir Australijoje organizuojamos pavergtųjų tautų sa-

proga pereitą pirmadienį atidaryta ir dvi dienas truko Anzac House patalpose rengia parodą, į kurią kviečiami dailininkai išstatyti savo darbų ir juos parduoti labai žema kaina (ne daugiau kaip po 15 svarų). Pereitais metais panašioje parodoje keletas gerai žinomų dailininkų išstatė ir po penkiolika svarų pardavė darbų, kurie šiaip dešimteriopai vertesni.

Grupė dailininkų tokiame dailės nupiginiui priešinsini, o suinteresuota visuomenė išnaudoja sugriebdama pigiu keliu gerų darbų. Šimet tokia paroda organizuojama lapkričio 12 — 23 d. d. Ar tik nesudarys "meno išalkusių" eilutė prieš parodą atidarant? Sunku pasakyti, kas dalyvaus su savo darbais iš lietuvių, bet lietuvių laukytų kviečiami bent tokiu keliu lietuvių dailininkų darbų įsigyti. Tokia proga tik kartą per metus!

ATSIŪSTA PAMINĖTI

LITUANUS. Lietuvių žurnalas anglų kalba. Šiame numeryje rašo V. Trumpa apie Simoną Daukantą kaip lietuvių tautos atgimimo pionierių, A. Matulis apie lietuvių kultūrą, kiek ji atsispindi vokiečių literatūroje, A. Sietynas apie rašytoją V. Mykolaitį — Putiną. Numeris iliustruotas dail. Viesulo kūrniais. Žurnalą redaguoja T. Remeikis. Adresas: Lituanus, P.O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690, U.S.A. Lituanus pasirodo keturis kartus per metus. Kaina metams 3 doleriai.

vaitės ir ta proga iškeliamas laisvės praradimo pavojus tiems kraštams ir primename, kad ir nepriklausomybių amžiuje tebėra vergija, kas jam ir uždeda gėdos žymę.

KALĖDOS JAU ČIA PAT!

Geriausiais ir pigiausiais pasveikinsite savo artimuosius, bendradarbius, klientus per

"MŪSŲ PASTOGĖ"

Sveikinimus kalėdiniam numerui siųskite Redakcijai jau dabar. Paskutinis terminas — gruodžio 10 d.

LAISVĖS AMŽIUS?

siekia tautinį sąmoningumą žiauriausiomis priemonėmis prislopinti. Amerikos liberali demokratija žvelgia į pasaulį laisvo demokrato akimis, tuo tarpu komunistinio bloko valdovai, nesvarbu, ar jie būtų rusai, ar kiniečiai, siekia ne tik vienos partijos ir ideologijos pasaulyje, bet ir vienos nacijos ar tai rusų, ar kiniečių naudai.

Vakarų pasaulis ypač Amerika, kuri yra kovos už tautų laisvę avangarde, šito skirtumo neįžiūri ir pasiremdama komunistine propaganda laiko visai natūralia gyvenimo eiga, kad krašte gyventojai galėtų sau norimą valdžią. Gali būti valdžia vienokios ar kitokios ideologinės pakraipos, bet laisvasis pasaulis ir ypač jo vadai nesupranta, kad po ideologine skraiste klesti naujas dvidešimtojo amžiaus imperializmas, kuris ten priylgsta tik tamsiesiems vidur-

amžiams arba Čingis Chano imperializmui. Deja, šis naujo tipo (senais ir išbandytais istorijoje metodais juos pritaikius mūsų laikams) imperializmas nesulaukia komai plečiasi, ypač kad viskas vykdoma tautų laisvės ir demokratijos vardu. Kas slypi po šiais skambiais ir daug ką pasakančiais vakariečių terminais, niekas nesigilina, nes vakariečiai neprieidžia, jog demokratijos ir tautų laisvės sąvokos gali būti iškreiptos ir kitaip suprantamos, negu vakariečiai prieidžia. Štai dėl ko vakarų pasaulyje anksčiau buvęs kolonializmas tirpsta, tuo tarpu rytų pasaulyje po komunistine žvaigžde "laisvės" ir "demokratijos" vardan be prieštaravimo tasai kolonializmas plečiamas.

Gal būt pokario naujųjų ateivių įtakoje Amerika palyginamai greitai perprato komunistinio metodo ir tikslus ir stojo

— valkus, žiūri į mano išsigandusį veidą ir iš tolo lenkiasi registracijos komisijai iš Belgijos ir Kanados. O aš laukiu ir tilduosiu stebuklo, kuris nuvestų mus visus kartu į naują, palaimintą žemę, kuri nežino karų, kur nebus griuvusių, lagerių, bado ir šalčio. Kad nuvestų mus kad ir į pačią saulę — taip norisi šilumos, ramybės...

JAU IMA, JAU IMA...

Ir štai, kai 1948 metais Australija pravėrė savo mažąsias imigracijos dureles ir leido keliems imtams DP įkelti ten savo kojas, mes išlydėjom juos ir palaiminom, lyg tai būtų buvę šimtai Kolumbų, kurie turėjo mums naują Ameriką surasti. O paskui bėgijom, laukėm ir klausinėjom ką rašo, mano, kaip atrodo? Kaip keliu per vandenį? (Mat, labai bijojau vandens, nes jūros liga jau į laivelį įlipus sirgdavau...)

Ir pradėjo skristi, kaip balandžiai žinios. Buvo tai tik nuotrupos, bet dar ir šandien atsimenu, kaip gėdijai rijom skaitomus laiškus, kraipėm galvas, kartais tikėjom, kartais abejojom: kad "nori — sėdi ir lėktuvu ir iš bušo jau esi mieste... Visi gali skraidyti!... Mėšos, medaus, cukraus — kiek tik nori. ... "Pėsti niekas nevaikšto"

"...Visi valgo avieną. Iš kiekvieno urvo laukuose gali ištraukti triušį..."

"...Didelė dėžė, kaip komoda. su radio ir telefonu viduje kainuoja tik 30 svarų" ir t.t. ir t.t.

Kas nesusižavėjo tokiu kraštu? O dar kažkas pridėjo, kad Tasmanijos bulevės ir rugiai auga — mūsų akys taip ir nukrypo tiesiai į Australiją. Reikėjo tik pradėti pirmuosius žingsnius ta kryptimi.

— Jeigu ims, — sakau savo šeimai, — važiuosim Australijon! Žiūrėkit, čia! Štai net laikraštis P. Andriusis savo keliuone aprašo — "perplaukėm, girdi per visus vandenynus, kaip per didelę prūdą" — (kad vaizdžiau būtų aš, tur būt, pasakiau "kaip per didelę blūdą") ir mūsų likimas buvo visų pritarimu patvirtintas ir užantspauduotas — "jeigu ims — važiuosim!"

Tuo ir prasidėjo nauji kryžiaus keliai. Reikėjo vykti į Augsburgą, reikėjo stoti sveikatos patikrinimams, daktarų daktarai, X-ray, testai, anketos... O pagaliau Australijos komisijos akivaizdžiai galutinai sprendimui. Nuo jų priklausys galutinai ne tik mūsų bet ir mūsų ateinančių kartų likimas — tad ir

reikėjo juk būti "presentable!" Moterys, žinote, juk moterys! Ką jos kitą sugalvos, jei ne naują suknelę arba frizūrą? Tad ir mezgiau per naktis Mildai ir Lalai po suknelę, baltą su išsiuvinėtais gėlių žiedais, Kukai iš savo tėvo kelnų kostiumėlių pasiuvom, dargi šlipsą suraukėm, turėjom juk atrodyti kaip "gentlemen and ladies" ... Žinoma, to neužteko! Kasų nukirpti nesinorėjo, bet vistiek nusistempiau vaikų pas vokiškąsias kirpėjas ir sakau:

— Suk, raityk, ale gražias padaryk! Jei gerai padarysit, penkos burnos bus mažiau Vaterlande ir jums daugiau duonos ir margarino ant kortelių liks! Mus į Australiją, į svečius kviečia! Also."

Koks džiaugsmas, kad gali jau ko nors tikėtis ir laukti. Aš net įsivaizdavau kaip mes įplauksim, taip kai pilmose, kad tropikų kraštus buvom matę "pal-mės linguoja, bananų kekės saulėje blizga, gentilemenai su helmetsais mums mojuoja, o mes — tokie kūdi, išbadėję, alkanus dantis tik rodome — šypsom mat, naują žemę sveikinam... Viskas gerai. Viskas malonu, juk yra kraštas, kuris mus ima! Valio!

SVEIKA, AUSTRALIJA!

(Nekalbėsiu šandien apie liūdnuosius dalykus. Nei apie Bagnoli stovyklą Italijoje, nei apie vaikų epidemijas laive. Nei apie jūros ligas... Juk atplaukėm.)

30 dienų "plūduriavęs" mūsų — (Anna Salen) laivas pasiekė Port Philip Bajų ir sustojo ant vandens, toli nuo kranto. Tai kaip čia dabar? Aplinkui buvo ir daugiau laivų, didesnių ir mažų, bet ir jie stovėjo inkarus išmėtę. Subėgom prie krašto, žiūrėjom į naują žemę, bet ji vos užmatyti. Ir saulės nėra. Persirite per pusiaują, pusę žemės apkelia, pradėjome drėbėti! Kas gi rašė, kas gi sakė, kad "palikit unrinus paltus, palikit patalus vokiečiams! Čia vasara, amžina vasara..."

Laivo personalas atidarė sandėlius ir pradėjo vėl išdalinti blanketus. Kam? Stebimės, juk atvažiavom, juk išlipim!

— Niekur nelipsim, — pareiškė pareigūnai, — niekas nedirba, į uostą įvažiuoti negalima.

— Aha, — sakau ir raminau savo šeimą — juk šandien yra lapkričio 1 d., tai juk šventė! Šandien Visų šventųjų, rytoj Vėlinės, matai, kaip jie griežtai laikosi, net iš laivo negalima išlipti... Dievobaimingi žmonės!

(Bus daugiau)

SAULĖTI ŽINGSNIAI

(DIDELIŲ ĮVYKIŲ MAŽOS NUOTRUPOS)

Būtų gera, kad žmogus galėtų retkarčiais atsukti kaip laikrodį negražinamai praėjusį laiką tarpą, ir pamatyti save, savo klystančius žingsnius ir tą nueitą kelią nuo praeities iki šiandien.

Gal tik juokas imtų šandien, matant tai, kas anuomet tiek nerimo, rūpesčių ir ašarų išspaudė. Bet tokia yra žmogaus prigimtis — gyventi, mokaisi, o kai mirsi — žiūrėk, žmogau, ir vėl sakysi: "kvailas buvau."

Gal negudrūs buvome ir mes praeity. Gal negudrūs ir nepraktiški esame ir šandien, bet juk mokomės! Gal juoksas iš mūsų tie, kurie dar gyvens po mūsų, o gal verks už mus? Kas žino.

Atsargiai dėjome savo žingsnius karo ir bado metais, atsargiai dedame pirmuosius žingsnius ir čia, svetimoje žemėje kuri turi tapti nauja tėvyne... Esame kaip vaikai, kurie turi išmokyti ir kalbėti, ir bėgti. Pradžiai visiems sunki: dažnai tenka ir rėplomis rėplinėti! Bet mums patiems tai dideli dideli žingsniai, saulėti žingsniai!

I PAČIA SAULĖ!

Nekalbėsiu šandien apie tuos žingsnius, kurie atvedė mus ligi UNRRO's lagerių durų, daug jų buvo ir visi labai sunkūs... Geriau pradėkime nuo to, kada mes kaip paukščiai prieš skrisdami, pradėda įsibėgėti, kad galėtų pakilti nuo žemės. Mums reikėjo skristi! Karas buvo seniai pasibaigęs. Didieji ir mažieji IRO pareigūnai skubėjo dypukais nusikratyti, nes visi puspadažiai, dantų milteliai ir guminės kartumenės batų kulnys jau mums buvo išdalintos, net pasenusio pieno miltelių dėžės ir bačkos buvo išbaigtos. Viskas pagal normą, viskas pagal parąšą... Vaikai batų kulnis parke spardė vietoj sviedinių, nes sviedinių dar nebuvo, o kulnis pridėti niekas tokių batų neturėjo. Į valgyklą eidami vaikai taktus dantų milteliais barstė — kurgi kitur dėsi?

Seniai dantų nebeturėjo, o jauniems lopšiuose negi reikėjo? Be to, ir šepetėlių niekas nebuvo davęs... Taigi, balti buvo, nors ir alkani, mūsų tų laikų žingsniai.

Paskelbus visuotinę registraciją, po ilgos "nucifikavimo" procedūros, reikėjo apsispręsti, kur norime važiuoti. Kad gerų norų būtų užtekę, visi būtų atsidūrę lietuviškai širdžiai artimoje Amerikoje. Visų akys krypo į Dėdės Samo aukštinę žemę. Deja, ten prie vartų, sako stovi ne tik laisvės stovyla, bet ir kvota, kuri lietuviams yra tokia maža, kad ir mažąjį pirštelį vos galėtum Amerikon su ja įkišti. Reikėjo pinigų, reikėjo giminių ir garantijų. Tad ir šoko visi ieškoti būtų ir nebūtų giminių bei pažįstamų. I tuos laiminguosius, kurie gavę pirmuosius siuntinius iš Amerikos, pradėjo vokiečiams dalinti unrinus margus skudurus ir emė rengtis dėdžiū ir tetų siunčiamais nailonais — žiūrėjom kaip ir tas dūšias (sielas) jau pasiekusias auksinius dangaus vartus iš šios žemės pragaro pakalnės...

I Ameriką galėjo važiuoti visi, kurie turėjo garantijas ir popierus. Kanada emė vyrus be jokių popierių anglis kasti. Belgija ir Prancūzija siūlė tą patį "gerą darbą ir uždarbį", bet tik vyrams be šeimų. Niekas nenorėjo senų, niekas nepagėdavo nedarbingų moterų su mažais vaikais...

Girdėjom apie Australiją, N. Zelandiją — žinojom, kad ten "gyvenimo standartas labai aukštas", net nežinojom kad ten labai sveikas klimatas, ypač džiova sergantiems. Girdi, sako p. Šimoliūno dėdė dar prieš pirmą D. Karą iš Anglijos išvyko džiova srigdamas, o pasiekęs N. Zelandiją netik pasveiko, bet ligi 90 metų išgyveno. Kas žino, gal dar ir šandien tebegyvena. Tai bent kraštas! Bet neima, bet gal pradės — žinai, angai, — svarsto ir politikuoja, tai jų specialybė...

Mūsų tėvukas žiūri į savo tris "mažus vabalus"

SKUDUČIAI

Lietuviai jau senų senovėje var-
tojo įvairius pučiamus muzikos
instrumentus, kai: ragus, triūbas
trimitus, daudytes, skudučius,
ožio ragus, lumzdelius, birbynes,
švilpas ir kit.

Vieni iš populiariausių, ne tik
vyresnio amžiaus, bet ypač jau-
nimo ir skautų mėgiamiausių, in-
strumentų buvo ir tebėra skudu-
čiai.

Skudutis — tai paprasta dūdelė
(vamzdelis), viename gale tinkam-
mai nurožta ir pritaikyta pūti-
mui, o kitame gale aklinai užda-
ryta, užkimšta. Šitokia dūdelė te-
išduoda tik vieną garsą, toną, o
keletas tokių skudučių atitinka-
mai suderintų sudaro skudučių
komplektą. Jais groja ne vienas,
bet keli žmonės.

Senovės graikai taip pat turė-
jo panašų instrumentą, vadinamą
syryns arba Pano fleita, tai apie
13 įvairaus ilgumo nendrinų dū-
delių surištų į vieną eilę. Pana-
šus instrumentas buvo žinomas
Kinijoje ir net Egipte (iki 18 su-
rištų dūdelių).

Lietuvių skudučiai neraišioja-
mi ir jais gali groti keli žmonės
iš karto, tuo tarpu egiptėnų arba
graičių fleitomis išgaunama tik
vienbalsė melodija. Skudučiais iš-
gaunama daugiabalsė muzika ir
spalvinga harmonija.

Skudučiai įvairiose Lietuvos
vietovėse buvo dar ir kitaip va-
dinami: Biržnuose sakoma skur-
dūtės, kitur skudais, daudytėmis,
tutučiais, tuteklėmis. Skudučius
dirbdavo iš kietesnio medžio, uo-
sio, kleva ar šaltkėsnio. Dirbant
medinius skudučius, geriausia im-
ti lygaus medžio kamienas (3-4
cm. diametro). Medelis suplaustu-
mas į tiek dalių, kiek norima kom-
plekte turėti skudučių. Kiekvieno
medelio atkarpoje išgręžiama sky-
lė, bet ne iki galo. Paliekama ko-
kio centimetro ilgio neišgręžta da-
lis — skudučio dugnelis. Pučia-
masis galas iš abiejų pusių įky-
pai nupiaunamas. Jis duos tik
vieną tam tikrą garsą. Belieka
visą komplektą suderinti.

Prieš derinant skudučius išmė-
ginami ir sudedami pagal garso
aukštumą. Norint gauti aukštesnį
garsą, tenka skudutį trumpinti.
Galima derinti skudučius dar ir
kitokiu būdu. Skudučių skylės iš-
gręžiamos klaurai, nepaliekant
dugno. Gaunamas abiem galais
klauras vamzdelis. Vienas galas
nurožiamas pūtimui, o į kitą ga-
lą įkišiamas laikinas derinimo
kamštis, kuris derinant stumdo-
mas, kol surandamas tinkamas
skudučio tonas, garsas. Suradus
reikiamą toną, pagal derinimo
kamštį nupiaunamas skudutis ir
vietoj derinimo kamščio tvirtai
įkalamas tokio ilgumo pastovus
kamštis — skudučio dugnas.

Palikus ir panaudojus slankio-
jantį kamštį, skudučius galima
pagal reikalą perderinti ir gauti
naujų tonų.

Labiausiai skudučiai buvo žino-
mi Biržų, Rokiškio, Vabalninko,
Kupiškio apylinkėse. Savaitgalio
vakarais, visos šios kraštas skam-
bėdavo įvairiausias muzikos gar-
sais. Skudučių ir ragų garsai ai-
dėdavo kartu su dainų sutartinė-
mis nuo kaimo iki kaimo. Skudu-
čiais pradėjo labai domėtis skau-
tai, moksleiviai ir studentai: Pa-
nevėžyje, Raseiniuose, Biržuose,
Šiauliuose ir net per Kauno ra-
diofoną. 1936 metais muzikas Jo-
nas Švedas išleido pirmąjį skudu-
čių vadovėlį, pritaikytą skautams,
įsteigė skudučių dirbtuves, kur
gaminio 30-ties skudučių komplek-
tus, chromatiškai suderintus nuo
d iki g2 — dešimties žmonių or-
kestrui.

Skudučių orkestrai kartu su
kanklėmis, lumzdeliais, birbynė-
mis, labai paplito prie tautinių
šokių grupių bei chorų.
Būtų labai graži staigmena, jei
ir čia, Australijoje, per lietuvių
dainų šventę choro ar tautinių šo-
kių vadovai prijungtų, dar šiame
pasaulio gale negirdėtą skudučių,
kanklių ir kitokių lietuviškų in-
strumentų muziką.

Skautiškas skudučių komplek-
tas susideda iš 11-kos diatoniškos

(do/mažos) gamos tvarka: sol
(G) maž. oktavo, o aukščiausias
(mažiausias) do (C) antrosios ok-
tavos.

Skautų komplektui pūsti reikia
penkių skudutininkų. Kiekvienas
skudutininkas telpa ne daugiau
kaip tris skudučius. Orkestras
geriausiai skamba, jei groja dvigub-
bas ar trigubas sąstatas. Natos
skudučiams rašomos vienoje lini-
joje, nes taip yra lengviau ir nė-
ra būtino reikalo visas penkis
linijas vieno skudutininko partijai
naudoti.

Tos natos, kurios stovi viršum
linijos, pučiamos vienu mažiau-
sioju arba aukštesniojo tono sku-
dučiu, stovinčios ant pačios lini-
jos viduriniojo arba žemesnio to-
no skudučiu.

o po linija, pučiamos žemiausio
tono skudučiu.
Skudučių orkestro partijos turi
savo senovinius pavadinimus, pra-
dedant nuo žemiausio tono di-
džiausių skudučių iki aukščiausio
tono: ūkas, kvepas, kuldukas, un-
tytė ir spiegas.

Skudučius reikia suprasti ir pa-
milti, tada jų garsas malonesnis
darosi.

A. Gabas

SVARBU MELB. LIETUVIAMS

Poniai Elenai Žižienė išvyk-
tant gyventi Sydneju, Melbourne
Lietuvių Soc. Globos Moterų
Draugija ir Melbourne Lietuvių
Katalikių Moterų Draugija, lap-
kričio 27 dieną ruošia viešas iš-
leistuves — vakariene.

Ponia E. Žižienė, taip pat ir A.
A. P. S. Žižys yra labai daug pasi-
darbavę lietuvių bendruomenei,
neatsidėkojamai daug. Todėl kvie-
čiame visus kuo skaitlingiausiai
dalyvauti.

Registruotis iki lapkričio 15
dienos sumokant vieną svarą pas-
ponias; šeštadienį, 21 The Para-
de, Ascot Vale tel. 373000 ir E.
Balčiūnienę 295 Victoria str.
Abbotsford tel. 426603. Vietą pra-
nešime vėliau.

A. Matukevičienė

PIJUS GUDELEVIČIUS

LIETUVIAI ARGENTINOJE

Pasižvalges po tirščiau apgy-
ventas Argentinos vietoves, išsi-
mėčiusias kelių tūkstančių kilo-
metrų plote, beveik visur sutiksi
lietuviškų pavardžių, kurios bylo-
ja apie gyvenančius mūsų tautie-
čius, antros ar trečios kartos. Jie,
kiek kam laimė nusišypsojo, ir
pasiekę augstųjų mokslų ir gyve-
nime ekonomiškai gražiai susi-
tvarę.

Daugumas lietuvių į Argentiną
atvyko 1925 — 31 m. laikotarpyje.
Senesnioji imigracija, ne taip jau
gausi, atvyko čia perito šimtme-
čio pabaigoje ir XX-jo pradžioje.
Vienas pirmųjų lietuvių, atvyku-
sių į Argentiną, buvo P. Dautan-
tas, dar 18-jo šimtmečio pabaigo-
je, ir spėjo pasižymėti Argenti-
nos nepriklausomybės kovose.
Juo pasekė ir vilnietis R. A. Cho-
dasevičius, atvykęs 1865 m., o po
jo J. Šlapelis — 1877 m. ir kiti.
Dabar Argentinai priskaitoma
iki 30.000 lietuvių.

LIETUVIS — MIESTO
ĮKURĖJAS

Pirmieji lietuviai daugiausia
kūrėsi laukuose, Argentinos pie-
nuose — Patagonijoje, apie 3000
km. nuo Buenos Aires. Jie visi
vertėsi aivių auginimu, o masinės
imigracijos metu susitelkė mies-
tuose ir arti jų, sudarydami ke-
lias stambesnes kolonijas: Buenos
Aires — sostinėje, Avellaneda —
jos priemiestyje, Lanus, Temper-
ley, Berisso (apie 60 km. nuo
Buenos Aires), Rosario (antras
savo dydžiu Argentinos miestas,
Cordoba — kalnuotame krašte vi-
duryje, ir Comodoro Rivadavia —
3500 km. nuo Buenos Aires į pie-
tus. Šiam miestui pradžią yra
davęs lietuvis, J. Šlapelis. Jis, nu-
vykęs į šią vietovę, terado ketu-
rias indėnų palapines ir ten pra-
dėjo kurtis. Po jo ten atvyko ir
daugiau kitų imigrantų. Ten jis
yra ir palaidotas; jam pastatytas
paminklas, kaip to miesto įkurė-
jui.

Buenos Aires, su didžiaisiais
priemiestiais, priskaitoma apie
20.000 lietuvių. Čia dabar lietu-
viai turi savo parapiją su nuosava
bažnyčia, administruojama Tėvų
marjonų, tris sales įvairių lietu-
viškų organizacijų, kurios neša
nemažą lietuvių naštą Argenti-
noje.

Geriausieji pavaišinsi savo draugus ir bičiulius
švenčių proga degtine

BALTIC VODKA

Gaminama lietuvių Adelaidėje ir ekspertų pripažinta
aukščiausios rūšies. Gaunama visoje Australijoje.

S y d n e j u j e reikalaukite pas M. PETRONĮ
152 LIVERPOOL RD., ENFIELD. TEL. 74-5727

BALTIC MANUFACTURING CO. PTY. LTD.
Crn. Newman St. and Institute Lane Semaphore, S.A.

VEIKLIOS MELBOURNO MOTERYS

MELB. LIETUVIŲ SOCIAL. GLOBOS MOTERŲ DRAUGIJOS VEIKLOS APŽVALGA

1964 m. spalio 4 d. dainorių
Sambūrio patalpose įvykusiame
metiniame susirinkime išrinkta
nauja D-jos valdyba:

Pirmininkė A. Matukevičienė,
Sekretorė E. Šeikiene; išdininkė
V. Morkūnienė; pareng. vadovė
E. Balčiūnienė; lig. lankytoja J.
Petrašiūnienė; kandidatės: J. Va-
laitienė ir p. Klupšienė, senj. Re-
vizijos Komisija: E. Cypienė, J.
Kairiūkštie ir M. Antanaitienė.

Numatytas darbų planas: lan-
kyti ir šelpti ligonius, Vasario
16 gimnazijai remti, šelpti Puns-
ko srities lietuvių, suruošti daik-
tinę loteriją, suruošti vieną didelį
balių ir laikyti visus prašomus
bufetus.

LIGONIŲ LANKYMAS IR
PAŠALPOS

Per metus aplankyti 37 ligoniai.
Per Kalėdas, Velykas ir taip pat
viduryje metų aplankyti ligoniai
Ballarate ir Beechworthe. Per
Kalėdas Ballarate aplankė ligo-
nius A. Matukevičienė, o Beech-
worthe p. B. Vanagas. Per Vely-
kas ir viduryje metų ponas Bal-
čiūnas aplankė ligonius Ballarate.
Nuosirdžiai dėkoju p. p. Balčiūnui
ir Vanagui už jų pagalbą.

Duota didesnė ar mažesnė pa-
šalpos chroniškiems ligoniams ir
seneliams.

Mies Stasys Šeinius, kuris ne-
turėjo čia jokių artimųjų, buvo
draugijos rūpesčiu palaidotas. At-
rodo, kad jis turėjo kiek pinigų, ir
D-ją šiuo metu rūpinasi, kad pub-
lic trustee sumokėtų už laidojimą.
Kitu atveju buvo nutarta mokėti.
Parapijos taryba, Bendruomenės
Valdyba, parapijos katalikių mo-
terų draugija ir soc. globos drau-
gija. Valdyba ponios Šeikiens
iniciatyva nutarė užvesti platesnę
ligonių knygą, kuri netik pačiai
draugijai duotų daugiau žinių
apie chronišką ligonį, bet dar rei-
kalui esant pasitarnautų ir Ben-
druomenės statistikai.

RŪBŲ VAJUS

Paskelbus rūbų vajų, surinkta,
supakuota ir išsiųsta į Punsko sri-
tį 19 siuntinių. Rūbus pakavo po-
nios; E. Balčiūnienė, J. Petrašiū-
nienė ir A. Matukevičienė. Nu-
sirdžiai dėkoju visiems aukojū-
siems rūbų ir mieloms talkinin-
kėms už nuosirdų darbą ir paa-
kotą laiką.

VASARIO 16 GIMNAZIJAI
PAŠALPA

Nepriklausomybės minėjimo
proga rinkta aukos ir surinkta
40 sv. Bendruomenės valdyba au-
kojo 25 sv. ir Morwellio seniūnija
5 sv. Viso surinkta 70 sv. ir pa-
siųsta į Vokietiją. Ponas P. Šal-
kauskas dovanojo vartotą foto

VEIKLIAUSI VIENETAI

Iš organizacij, kurios yra savo
pačiame žydėjime, minėtinas Lie-
tuvų Centras Argentinijoje. Anks-
čiau ši organizacija vadinosi
Draugija Lietuva, įkurta Lietuvos
atstovo šiam krašte drauge su
kitais lietuviams mln. J. Skinskio.
Vėliau ji pasivadino Argentinos
Lietuvių Centru. Pastarasis turi
naujai pastatytus didžiulius rū-
mus. Jis telkia labai aktyvų jau-
nimą, gimusį Argentinijoje, kuris
atlieka didelį kultūrinį darbą taip
pat ir už organizacijos ribų: da-
lyvauja vietos argentiniečių šven-
tėse bei lankosi įvairiose vietose
su lietuviškais tautiniais šokiais,
dainomis. Jaunimas paskutiniu
laiku turi įkūręs ir savo orkestrą.
Šiuo metu šiai organizacijai vado-
vauja naujosios imigracijos lietu-
vis muzikas Vytautas Balčiūnas.

aparata, kuris yra dar leidžiamas
į atskirą loteriją.

POBŪVIAI

Turėjome vieną Joninių balių,
kuris davė pelno, bet galėjo būti
daugiau. Per metus Draugija lai-
kė šešis bufetus.

LOTERIJA

Ruošėme daiktinę loteriją ir
turėjome gražaus pelno. Nuosir-
džiai dėkoju poniams už paauko-
tus fantus ir visiems šią loteriją
parėmusiems.

INVENTORIUS

Inventoriaus papildymui pirk-
me indų ir staltiesių.

AUKOS

Draugija dar vis turi rėmėjų,
kurie vienokiu ar kitokiu būdu
draugijai padeda. Nuosirdžiai dė-
koju visiems aukotojams už jų
gerą širdį.

REPREZENTACIJA IR
DOVANOS

Draugija negali stovėti nuoša-
liai nuo tautinio gyvenimo. Esa-
me Bendruomenės dalis, todėl turi
kartu su Bendruomene viskuo da-
lintis. Visur prisidėjome kiek ga-
lėdamos. D-ją kartu su parapijos
katalikių moterų draugija ruošė-
me chorams pagerbti vakariene ir
prisidėjome prie dovanų dirigen-
tams. Taip pat kartu su parapi-
jos moterimis suruošėme mūsų
klebono kun. P. Vaserio 25 metų
kunigystės jubiliejaus vakariene
ir prisidėjome prie dovanų.

Katalikių Moterų Draugijos pa-
kvieta dalyvavau misijonoriaus
Tėvo Borevicius išleistuvių vaka-
rienėje ir katalikių moterų Drau-
gijos metinėje šventėje.

Meno Dienų metu sporto šven-
tėje d-ją nupirkę dovaną stalo
teniso dvejetainio laimėtojai.

Savaitgalio mokyklos Kalėdų
Eglutei nupirkta vaikams saldu-
mynų.

SPAUDOS CENTRAS SYDNEJUE

Sydneyjaus Liet. Klubo patalpose 39 Church St., Lidcombe pra-
dėjo veikti Liet. Spaudos platiniojo Centras, kur galima įsigyti tie-
sios ar užsisakyti lietuviškų knygų ir spaudos bei liet. plokštelių.

Liet. Klubo Spaudos Centre priimami užsakymai naujų lietuvi-
škų leidinių ir primama liet. spaudos prenumerata.

Dabartiniu metu Spaudos Centre gaunamos šios knygos:

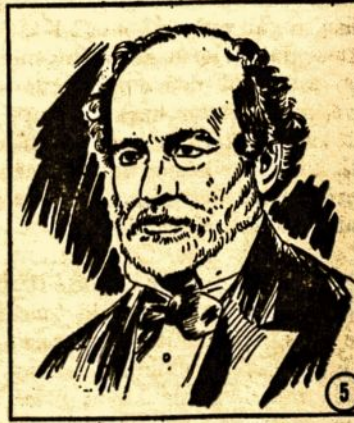
Dr. Matulionis, NAGEVIČIUS	£ 2.14.0
VI. Mingėla, Kun. A. MILUKAS	£ 2.14.0
R. Skipitis, NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ	
STATANT	£ 2.5.0
K. Žukas, ŽVILGSNIS Į PRAEITĮ	£ 2.5.0
A. Neverauskas, PAJŪRIJAIŠ PAMARIAIS	£ 2.5.0
S. Salminen, KATRYNA	£ 2.5.0
B. Sruoga, MILŽINO PAUNKSMĖ	£ 1.2.6
J. Girnius, ŽMOGUS BE DIEVO	£ 2.10.0
KON — TIKI	£ 1.13.9
SKAUTYBĖ LIETUVAITEI	£ 1.2.6
LIETUVIŲ — ANGLŲ KALBOS ŽODYNAS	£ 2.5.0
J. Gailius, KARTUVES	£ 0.10.0
A. Baronas, SAULĖS GRĮŽIMAS	£ 0.9.0
AUSTRALIJOS LIET. B-NES METRASTIS	

kietais viršeliais	£ 3.0.0
minkštais viršeliais	£ 2.10.0
J. A. Jūragis, TOLIMIEJI MIRAZAI	£ 0.15.0
A. Skirka, KUR BEGA ŠEŠUPE	£ 0.15.0
A. Baronas, ANTRASIS KRANTAS	£ 0.8.0
P. Andriušis, ROJAUS VARTAI	£ 0.10.0
A. Škėma, BALTA DROBULĖ	£ 0.10.0
TREMTIES METAI	£ 1.0.0
Maironis, PAVASARIO BALSAS	£ 0.12.0
B. Brazdžionis, SVETIMI KALNAI	£ 0.6.0
Šileris, DRAMOS	£ 0.12.0
Turgenevas, TĖVAI IR VAIKAI	£ 0.15.0

Artimiausiu laiku numatoma gauti naujų knygų ir plokštelių.
Spaudos Centras veikia kiekvieną sekmadienį prieš ir po pamaldų
Liet. Klubo patalpose 39 Church St., Lidcombe, tel. 649 8879.

VANDENYNAI

PARUOŠĖ VERUS

Ligi 15-jo amžiaus žmonės dau-
giausia naudojo Viduržemio jū-
ros, Atlanto ir Indijos okeanų pa-
kraščiais. Pažymėtinos išimties
vikingų ir Pacifiko salų jūrinin-
kų. Apie vandenynų ribas ir juo-
se vykstančias audras žmogaus
žinios buvo labai ribotos.

Apie vandenynus mokslinių ži-
nių pirmasis suteikė amerikietis
B. Franklin, atradęs vandenynų
sroves ir pirmasis išbrėžęs žemela-
py Golfo srovę. Prieita prie to
pastebėjus, kad iš Amerikos į Eu-
ropą nuplaukiama per žymiai
trumpesnę laiką, negu priešingai
Jūrų kapitonai šitai žinojo, bet
nesuprato, kodėl.

Amerikietis jūrų karininkas
Matthew Maury anksti susidomė-
jo vandenynų srovėmis. Nando-
damasis laivų kapitonų dienoraš-
čiais jis jau 1850 m. paruošė pir-
mus jūrų žemėlapius su vanden-
ynų srovėmis ir vėjų kryptimis atit-
kant metų laikotarpius. Tas labai
padėjo ano meto navigacijai.

Redaguoja: Antanas Laukaitis
Cheltenham Rd., Croydon, N.S.W. Tel.: UJ 4898

KUR BUS

1972 M. OLIMPIJADA?

SYDNEJUJE?

Jau kiek laiko, kaip tiek Australijoje, tiek ir visame pasaulyje kalbama, kad 1972 metų Olimpijada galinti įvykti Sydnejuje. Nors po 1956 metų Melbourne Olimpijados ir buvo galvota, kad Australijoje jau šį šimtmetį nėra vilties Olimpijadą surengti, tačiau neseniai ir vėl prasidėjo spekuliatyvinės kalbos apie Olimpijadą gali-mybės Sydnejuje.

Nors šiai pasaulio didžiausia sporto šventei įvykti Sydnejuje ir yra didelių sunkumų, bet yra ir didelis skaičius entuziastų, kurie jau ištyrė sąlygas ir net tariasi su N. S. W. vyriausybe, kuri savo ruožtu kalbės tuo reikalu ir su Australijos federaline vyriausybe. Jų apskaičiavimu 1972 metų Olimpijada Sydnejuje kainuotų apie 15 milijonų dolerių.

Argi iš tikro yra galimybių taip greit Australijoje sulaukti vėl Olimpijados? Laimingu sutapimu pereinu metu balandžio mėn. Mėgėjų Sporto Federacija Lozannoje nutarė, jog ateity visi sportininkai, dalyvaudami tarptautiniuose sporto susitikimuose turi turėti specialias visas. Šitas potvarkis automatiškai atskyrė visas šiaurės Atlanto Pakto valstybes nepripažįstant Rytų Vokietijos. Šiai Sąjungai priklauso Belgija, Kanada, Danija, Prancūzija, Islandija, Italija, Olandija, Norvegija, Portugalija, Anglija, Amerika, Turkija, Graikija ir Vak. Vokietija. Šiuo atveju Australija yra viena iš nedaugelio valstybių, galinčių politiniai priimti ir visų kitų valstybių sportininkus. Kiek iki dabar buvo oficialiai girdima, nei Sovietų Sąjunga, nei jos satelitai nesirengia kandidatuoiti 1972 metų Olimpijadai, o taip pat naujai įsikūrusios valstybės Afrikoje nepajėgios tokios olimpijadą surengti. Taip pat ir kitos Azijos ir Afrikos valstybės daugiau dėl politinių bei materialinių sunkumų nesiveržia pas save olimpijadą ruošti. Daugiau ar mažiau palieka Australiją ar kuri kita Pietų Amerikos valstybė. Tuo būdu dant pastangų tikimasi 1972 metų Olimpijados Sydnejuje.

SUNKUMAI

Vienas iš pagrindinių sunkumų yra trūkumas Sydnejuje stadionių, kurie tikty olimpinėms žaidynėms. Pačiame Sydnejuje nėra buvę jokių stambesnių tarptautinių sportinių susitikimų nuo 1938 metų Britų Imperijos žaidynių. Didžiausias klaukstukas, ar Sydnejus įstengs per septynerius metus padaryti tai, ką Melbourne padarė per dešimtį metų. (Melbourne padarė ruošti olimpijadai nuo 1946-jų metų).

Šiuo metu Sydney miesto taryba tariasi su N. S. W. vyriausybe dėl olimpijadą galimybių. Savo keliu federalinė valdžia pasižiūrėjus į reikalingą palankiai, paduos prašymą Olimpijiniam Komitetui. Kuo greičiau šis klausimas bus išaiškintas, tuo geriau, nes juk Sydneju tiktų pradėti viską iš naujo. Sydney miesto valdyba teigiamu atveju numatėsi pastatyti 100.000 vietų stadioną, uždara plaukymo baseiną, talpinantį 15.000 žiūrovų, tarptautinio masto dviračių lenktynių stadioną, krepšinio, bokso, gimnastikos, fechtavimosi ir kitus stadionus. Miesto burmistras galvoja, kad pagrindinis stadionas turi būti ne toliau kaip

10 mylių nuo miesto centro ir greičiausiai jis būtų įrengtas St. Peters rajone išgyvendinus šiuokšlynus, kur ir šiaip numatoma statyti didžiulį Rugby League stadioną.

Kalbant apie olimpinį žaidynių išlaidas, tai Melbourne olimpijada kainavo apie 8 mil. svarų su 2.5 mil. naujiems pastatams. Romos olimpijadai Italijos vyriausybė buvo paskyrus apie 14 mil. svarų, kas miestui paliko puikius sporto rūmus ir olimpinį kaimelį, kuris vėliau buvo apgyvendintas šeimomis. Prestižo pilni japonai į Tokyo olimpijadą supylė vien statybom apie 20 mil. svarų.

Šiuo metu suruošti modernią olimpijadą yra taip brangu, kad ne kiekvienas Australijos miestas tai įstengtų. Nors olimpiniai žaidimai leidžiami rengti tik atskiram miestui, ne valstybei, tačiau visa propaganda atitenka visai valstybei ir kraštui, tad ir tam kraštui tenka visa atsakomybė. Jeigu Sydney miesto valdybos apskaičiavimu 1972 metų olimpijadą surengimas ir kainuotų apie 15 mil. svarų (daugumas, pasimoky iš Operos rūmų statybos, tuo abejoja) tai pats miestas galėtų duoti tik trečdali numatomos sumos, kita apmokėtų valstybė. Bet gi abejojama, ar federalinė Australijos valdžia bus tokia duosni Sydneju, kokia ji buvo Melbourne, kur Canberra apmokėjo 50 proc. išlaidų, o likusias išlaidas padengė Viktorijos valstybė ir pats Melbourne. Tai pat fed. valdžios lėšomis buvo pastatytas ir olimpinis kaimelis Heidelbergė.

Trečias ir pagrindinis sunkumas yra Australijos griežta karantina importuojamiems gyvuliams, ypač arkliams. 1956 m. jo jimo sporto varžybos buvo praves-tos Stockholme, Švedijoje, tačiau dabar griežtai olimpinio komiteto nutarta, kad jo jimo varžybos turinčios vykti drauge su visa olimpijada toje pačioje vietoje. Turint tai minty jau dabar vedamos der-ybos su sveikatos ministerija ir veterinarijos departamentu.

Jau šiuo metu visi kanceliari-niai darbai olimpijadai reikalau

SYDNEJUJE SU ĮTEMPIMU Ground jis laimėjo 100 jardų lenktynes, nubėgdamas per 10.9 sek. ir 200 jardų varžybas per 24.9 sek. Taip pat šokime į tolį jis tapo antruoju ir savo mokyklos estafetės komandoje laimėjo iš visų mokyklų I-ją vietą. Būdamas aukšto ūgio jis jau pradėjo ir krepšinį žaisti, kai p. Mikalaus-stiklines lentas, treniruotės vėl prasidėjo ir kai tik veteranai pa-jus tą magišką krepšinio pojūtį, taip ir įvyks tos rungtynės.

JAU, ATRODO, kad sporto sa-lės statyba Bankstowne įgauna rimtus pagrindus. Štai aną dieną per sportininkų vakarą p. Genys jau ir planus, rodė, kurie, jeigu tik išdegs, o tam visi spauskime kietai nykščius, tai Bankstowno namus padarys puikiąs rūmais.

SYDNEJAUS FAIRFIELD prie-miestyje auga naujas mūsų spor-to pažiūra — tai jaunuolis M. MI-KALAUSKAS, kuris dar neturė-damas net 13 metų puikiai pasi-reiškia lengvojoje atletikoje ir kre-pšinyje. Atstovaudamas Fairfiel-do katalikų mokyklą, mokyklų sporto varžybose Sydney Cricket

"MOTOBALAS"

● Spalio 3 dieną Vilniuje bu-vo progos pamatyti sportinę nau-jovę: "m o t o b a l o" rungty-nes. Tai "futbolas", kur kamuolį į vartus žaidėjai varo važiuodami motociklais. Tik vartininkai gina vartus stati, bet gina ne ranko-mis, o užstodami kamuoliui kelią motociklu. Pirmos tokios rungtv-nės Vilniuje yra buvusios prieš 19 metų, bet vėliau tas sportas buvo apleistas. Tik kai Maskvoj buvo patirta, kad šį sporto rūšis gana populiari Vakarų Europoje, ir kai Maskvoj buvo nutarta neat-silikti nuo Vakarų, — Lietuvioj motobolas irgi galėjo (arba ir tu-rėjo) būti įrašytas į programą. Rungtynės buvo dar primityvios: buvo atvejų, kada žaidėjas įvarė kamuolį į priešų vartus, bet ne tik kamuolį, o ir vartininką, ir pats su visu motociklu įlėkė... Lai-mėjo Vilniaus komanda (2:1). Kauniečių penketuke pavardės maždaug lietuviškos, o vilniečių tarpe tik viena lietuviška. (E)

Sydnejuje vyksta pilnu tempu siekiant visas detales pilnai išna-grinėti ir patiekti olimpiniam ko-mitetui, kuris savo posėdį turės ateinančiais metais birželio mėn. Lozannoje, Šveicarijoje, ir čia bus galutinai nuspręsta olimpijadąs vieta. Gal ir pavyks sydneyš-kiams išsikvoti sau olimpijadą.

A. L.

KELIONIŲ IŠPŪDŽIAI

EUROPOS VAIZDAI (2)

JUOZAS DONELA

kurios iš lauko ir vidaus puikiai išpuoštos. Kiekvienos halės vidu-ryje didelė estrada orkestrui, o aplinkui stalai svečiams. Šiaip tas visas rajonas pilnas įvairiau-sių karusėlių ir kitokių pramogų ir viskas kuo gražiausiai išdažy-ta ir išpuošta. Vaizdas labai pui-kus, ypač vakare, kai užsižiebia tūkstančiai įvairiaspalvių šviesų. Žmonių kaip per atlaisdus.

Alus Muenchene labai geras ir paprastai geriamas iš litrinio mo-linių bokalų (Krug). Visi vietini-ai bravorai mieste turi, nuola-tines, alaus hales (bierhalle) vie-na iš jų talpina net 10 tūkstančių svečių. Vakaraus visos beveik pil-nos. Orkestras groja, o bavarai, geria, rankomis susikabinę dai-nuoja ir laiko turėdami kemša dešrės su kopūstais.

Iš Muencheno dienai nuvykau į Alpes prie Garmisch Partenkir-chen. Aukščiausias Vokietijoj kalnas — Zugspitz, 2866 m. virš jūros lygio. Viršuj vėsoka ir ge-rokai sniego. Vaizdai tikrai užu širdies tveria.

Vienoje stabelėjau vos dvi su-puse dienos. Karališki rūmai, pa-minklai ir bažnyčios pradeda nu-sibosti, o dar laukia Roma. Tiesa, Votivos bažnyčia Vienoje yra vie-na iš gražiausių, kokią mačiau. Ypač naktį gražiai iliuminuota at-rodė tokia lengvutė su aukštais smailiais bokštais, kad štai ims ir

Ground jis laimėjo 100 jardų lenktynes, nubėgdamas per 10.9 sek. ir 200 jardų varžybas per 24.9 sek. Taip pat šokime į tolį jis tapo antruoju ir savo mokyklos estafetės komandoje laimėjo iš visų mokyklų I-ją vietą. Būdamas aukšto ūgio jis jau pradėjo ir krepšinį žaisti, kai p. Mikalaus-

kas (senj.) prižadėjo jį i lietuviškas treniruotes atvežti. Džiaugiantis gražiomis sportinėmis jaunoo Mikalausko pergalemis, tenka jam tik dar daugiau sportinės laimės palinkėti ateityje.

DIDŽIAUSIAI STAIGMENĄ ir kone priepuolį pardavinėjant gėrimus sportininkų šokių metu tu-rėjo "vicebosas" A. Šimaitis, kai buvo paprašytas krepšininų trenerio "Chicken" jam parduoti ne alaus, bet... limonado.

LIETUVIŠKIOSIOS JUODAI skrybėliuotos dainininkės Juta Kolakauskaitė ir Vida Griškaitytė, išpildžiusios "žvakučių" vakaro metu programą, buvo tikrai ža-vingesnės ir už jų improvizuotas televizijos artistes. Gaila tik kad mikrofonas buvo netvarkoj ir ne visi galėjo viską girdėti, bet kartais artistinius talentus užtenka vien tik ir pamatyti.

ŠIUO METU SYDNEJUJ pas savo brolių vieši iš Karalienės žemės atvykęs Bronius Pavasaris, kuris anksčiau būdamas geras sportininkas tikisi ir per atostog-as čia pažaisiti tinklinį, o gal ir krepšinį.

PASIBAIGUS krepšinio varžy-boms Sydnejaus vyrų ir moterų komandos įsitaiss savo komandų gyvuosius "talismanus" tai būtent merginos — jaunąjį Meiliūną ir vyrą — jaunąjį Andriejųną, ku-rie buvo nuoširdžiausi savo ko-mandų rėmėjai ir gal daugiau pergyveno ir jaudinosi, kaip kad jų tėveliai. Atrodo, krepšininų auga.

KOVO STALO TENISININ-KAI pradėjo žaisti pirmenybių rungtynėse Stalo Teniso Centre ir jau yra atsiekę "A" rezervo, klasėje keletą laimėjimų.

KIEK GIRDISI vestuviniai var-pai gali greitai suskambėti vie-nai ir Kovo krepšininčių. Taip ir vėl su gailėsčiu reiks merginą pradėti vadinti "ponia". Bet kagi, atrodo, kad gyvenimas daro savo.

ROMAS GENYS, buvęs Kovo krepšinio "žvaigždė", atrodo, po ilgų metų darbo kalnuose, kur jis buvo jau tuneliu "supervisorius", grįžo atgal į Sydnejų ir ketina ilgesnį laiką čia pabūti ir tuo pačiu pamankštinti savo kau-

lus būsimoje kovoje už Sydnejaus veteranus.

KALBANT APIE veteranus, at-rodo, kad prie jų bando pritapti ir dabar, gal tik laikinai, krepš-i-nį pakeitęs į rugby ir sunkumų kilnojamus, krepšinininkas A. Da-niškevičius, kuriam gal dar ir netiktų save veteranu vadinti.

KOVO TINKLININKAI, žais-da-mi pirmenybėse vienus iš savo priešininkų turi "Nudistų Klubą", kurie kovėčius yra pakvietę drau-giškomis rungtynėms ir savo nu-gųjų koloniją. Visa bėda, kad ko-viečiai bijo priimti šį kvietimą, nes, kaip ten bebūtų, bet nuo-giems sviedinį per tinklą mušti yra gana juokinga, o apsirėngu-

siems gali būti gana nepatogu prieš nuogas tinklininkes. Kaip ten bebūtų, bet jei tokios rung-tynės įvyks, tai žiūrovams reikės specialų autobusą samdyti.

KOVIEČIŲ ŽVAKUČIŲ vaka-ras, praėjo labai puikiai ir jau-natviškoje smagioje nuotakoje. Atrodo, kad sportininkų atsilie-pimai spaudoje neliko neišgirsti ir žmonių buvo gana daug, kas ir finansiškai Kovui padės.

ŽVAKUTĖS TAI ŽVAKUTĖS, bet gal nemažiau dėl jų rūpesčių kaip rengėjai turėjo. Sporto sky-riaus redaktorius, kuriam telefo-nu žmonės ramybės nedavė, klausi-nėdami kaip reikia prie žvaku-čių apsirėngti. Pasirodo, kad vis-kas tiko, kadangi ir pačios žva-kutės daug šviesos neduoda.

Rimas Gailius

AMERIKOS DOLERIS

Ankstyvosiose šios tautos die-nose, prieš JAV-ų monetų kaldi-nimo laikus, Amerikos kolonijose cirkuliavo angliški šilingai, fran-cūziški auksinukai, ispaniški du-blonai ir kiti svetimi pinigų viene-tai. Tai davė daug nesusipratimų, susimaišymų ir sulėtino prekybą. Tik 1785 m. dol. buvo JAV-ų Kongreso priimtas, egzistuojąs pagal Konfederacijos nuostatus kaip JAV-ų pinigų vienetas. Sis-tema buvo oficialiai įvesta ir mo-netos buvo pradėtos kalti Phila-delphijoje 1793 m.

Pirmieji JAV-ų pinigai buvo leisti kalti 1792 m. balandžio mėn., įskaitant ir aukso gabalus, vadi-namus "ereliais", kurių kiekvie-nas turėjo dešimt dolerių vertę, pusę erelio ir ketvirtį erelio, ir sidabrinės pusės dolerio, ketvirčio dolerio, dešimties centų ir penkių centų monetas.

Popieriniai pinigai šiame kra-šte buvo vartojami prieš nepriklausomybės deklaracijos pasirašymą. Jie buvo vadinami kontinentali-niais pinigais. Jų vertė pasidarė tokia maža, kad posakis "Never-tas kontinentalinio pinigų" įsiga-lėjo.

Pirmieji federaliniai popieri-niai pinigai pasirodė prieš Ameri-kos Civilinį karą. 1862 m. JAV banknotai buvo išleisti ir buvo dažnai dėl jų spalvų vadinami "žaliais — juodais". Jie pasirodė 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100, 500 ir 1000 dol. banknotais.

Motto kilmė ant JAV-ų pinigų: "In God We Trust" pareina iš 1861 m. Civilinio karo. M. R. Watkinson, vienas mažos Pennsil-vanijos valstybės, Ridleyville pa-papijos pastorius, tuo metu buvo susirūpinęs žmonių tikėjimu. Jis parašė JAV izdo departamento

direktoriui, Salmon Chase, siūly-damas išrašytą religinį motto ant JAV-ų pinigų. Sekretorius Chase priėmė šią idėją ir sukūrė trumpus motto žodžius. Tačiau tik po 93 m. 1957 m. popieriniuose piniguose buvo šis motto išspaus-dintas. Tam pradžią padarė Ma-thew Rothbert iš Camden, Ark. Jis gavo tą idėją besilankydamas bažnyčioje. Kai pinigų kolekcijos dėžutė buvo perduota iš rankų į rankas, jis pastebėjo, kad tik me-taliniai pinigai turėjo šį motto. Kadangi popieriniai pinigai turi didelę cirkuliaciją už JAV-ų ribų, žinia apie Amerikos tikėjimą į Dievą, galvojo Rothbertas, galėtų lengvai pasiskliti po pasaulį, jeigu ji būtų naudojama.

Prez. Eisenhoweris priėmė Rothberto sugestiją. 1955 m. lie-pos mėn. jis aprobavo kongresinį bilį.

(Drg.) A. C.

JUOKAI

ĮTIKINAMUMO GABUMAS

Prekybinio skyriaus šefas kan-didatui pardavėjui:
— Tamsta privalote turėti įti-kinamumo gabumą. Tai svarbiau-sia pardavėjui.
— Turiu. Ypatingai.
— Tikrai? Duok pavyzdį.
— Per penkioliką savo vedybi-nių metų mano žmona tiki, kad kiekvieną savaitgalį lankau savo sergančią tetą.

NAUJA PAŽIŪRA

Mokytojas Jonukui:
— Kas buvo Mozė?
— Farasono dukters sūnus.
— Ne visai taip. Juk ji rado kūdikį upėj plūduruojančiam krepšy.
— O aš manau, kad ji taip tik tėvams pasakė.

Evangelijai skelbti būtina: šventnamis, kunigas ir tikintieji. Kartais nepakenkia turėti ir pa-čią evangeliją.

SĄLYGA

Du draugai kalbasi:
— Ar tu esi tikras, kad moteris tiki, kada jai sakai, jog ji yra pir-moji moteris, pavergusi tavo širdį?
— Taip. Tik, žinoma, su sąly-ga, jei tu esi pirmasis jos susitik-tas melagis.

★

Ji taip mylėjo katiną, kad pa-tį jam gaudė peles.

★

Geriausias vaistas nuo praži-limo — plikė, — nusprendė pra-plikęs.

busais bei pėsčiomis grožėjau-si nepamirštamomis apylinkėmis.

Žinovų patarimu kelią į Italiją pasirinkau geriausią iš geriausių-per Simpton tunelį. Beveik tas pats ir per St. Gothard Pass. Deja, o-ras iki šiol buvęs puikus ir saulė-tas, staiga subiuoro. Pačių aukš-čiausių Europos kalnų taip ir ne-tekė aiškiai pamatyti. Pakeliui li-jo arba buvo debesuota. Prašvis-davo tik protarpiais. Geležinkelis pravažtas nelyginant tarp dan-gaus ir žemės. Toli apačioje gils-lėnis su kaimais ir miestukais, o viršuj kalnai, kurių viršūnės de-be-syse slypi. Daug tunelių. Ilgiau-sias jų Simpton, rodos, tik 1921 m. pravestas.

PŪKINĖS KALDROS

PLUNKSNINIAI MATRACAI, PAGALVĖS, LOVOS SKALBINIAI kaip įpilai ir užvalkalai 63" (160 cm.) platumo, galima gauti firmoje

ROSE

38 WASHINGTON STREET, BEXLEY, N.S.W. Phone LW 1220 Rockdale stotis.

SKYRIUS: Flemings Corner Shop, 181 Queen St., St. Marys, N.S.W. Mūsų atstovas Jus aplankys kiekvienu metu.

Prekės duodamos ir išsimokėjimui. Mes kalbame vokiškai.

PAS SKAUTUS

SKAUTŲ STOVYKLOS

Visu spartumu artėja taip labai laukiama vasara, kada jaunimas, baigęs mokyklą, turi progos suartėti su gamta. Atsisakyti modernių gyvenimo įrengimų ir mamos perdėto rūpestingumo; įsikurti primityviškiausiu būdu gamtos prieglobstyje ir išbūti kelėta savaitę draugų tarpe; išreikšti savo sugebėjimą savarankiškai maitintis ir tvarkytis yra kiekvieno skauto svajonė. Jau penkiolika metų, kaip "Džiugo" tunto skautai naudoja šią privilegiją ir kas vasarą praleidžia kelėta savaitę skautiškai stovyklaudami. Kasmet būdavo vis įgaunama daugiau patyrimo ir sumanumo stovyklų įrengime ir kasmet vis būdavo progos susipažinti su naujomis Australijos vietomis, su naujais žmonėmis ir su naujais stovyklavimo papročiais. Iki šiol būdavo rengiamos vis didėles stovyklas, kur skautai, skautės, skautai vyčiai, paukštytės ir vilkiukai pakludavo vienai stovyklos vadovybei. Tokiu būdu, neskaitant rajoninių stovyklų, susirinkdavo per 100 stovy-

tinga stovyklos programą ir skirtingą mitybą. Be to, atrodo, kad šio amžiaus jaunesniesiems skautams normalus stovyklos laikas yra žymiai perilgas. Nei kiek neabejoju, kad paukštyčių ir vilkiukų stovyklos laikas neturėtų užsistėti ilgiau kaip 3 ar 4 naktis ir dienas, ką būtų galima atlikti du kartu į metus.

Artėjant stovyklavimo laikui nuosirdžiai siūlau Tunto štabui apsvarstyti čia iškeltas mintis, nes padarius atskiras stovyklas, neabejoju, kad vieniems ir kitiems bus daugiau naudos.

Elbe

AUŠROS TUNTE

SKILČIŲ PAŽANGUMAS
ISKYLOJE

Tunto "ilgojo savaitgalio" iškyloje praveistas naktinis žaidimas, i kurį įėjo kelios ženklos, paslėpti laiskai, pirmoji pagalba, "lavono" suradimas ir kt. Iš galimų 40 taškų "Skruzdių" skiltis surinko 38, "Lapių" — 35 ir "Lokių" — 26. Iškilavusius paukštytės nuo šio žaidimo buvo atleistos. Stovyklos inspekcijai tikrinta: palapinės, uniforma, tvarka, papuošimai ir drausmės taškai už kiekvieną punktą nurodyti atskirai skliaustuose.

"Skruzdės" (9, 10, 9, 8, 8.)
Paukštytės II. (9, 10, 7, 8, 9.)

"Lapės" (8, 10, 9, 6, 9.)
Paukštytės I (8, 7, 10, 7, 9.)
"Lokiai" (5, 9, 8, 9, 8.)

Iš šių davinų matosi, kad šių metų pradžioje tunto v-jos pradėtos pastangos uniformų suvienodinimui, rado džiuginančius rezultatus.

SUEIGOS

Spalio 24 d. po pamaldų Lidcombe, "kalėjimas" nuvežė "Sešupės" ir "Žalgirio" d-vių jaun. skautus-es ir dar "Živilės" d-vės "Skruzdių" skilties skautes, pas visuomet skautams atsidavusius Žalius, kur jų dideliame sklype užteko vietos visoms sueigoms ir dar gražus pavėsis liko tėveliams. Užėjus lietus visus suvarė į namus. Viename kambaryje "Skruzdės" tęsė savo sueigą, kitame paukštytės ir vilkiukai žaidė ir vaidino "Eglės Žalčių Karalienę" (prieš tai, v.s.l. L. Žalienė pasėkė tą pasaką). Dar kitan kambaryje susirinko tėveliai išklausti iš plokštės "Baltaragio Malūno", o transporto vadovas K. Narbutas su kitais transporto vyčiais šnekučiavosi terasoje.

Jaun. skautų-čių sueiga truko 2½ val., kuriai vadovavo ps. V. Šalkūnas, v.s.v.sl. R. Zinkutė ir pl. L. Apinytė, o "Skruzdės" jų skiltininkė J. Bogušaitė.

Šeimininkas S. B. Žalys apsidžiaugė dviem gražiai apvalytais "Mulberry" medžiais ir užkvietė skautus-es kitai sueigai, kai slyvos bus prinokusios. Skonis nesvarbu, bet tikime, kad slyvos nudažys pirštų, lūpų ir veidų, kaip buvo šį kartą. Ačiū šeimininkams.

15-KA METU UKRAINIEČIŲ
SKAUTAMS

Spalio 24 d. Sydnejaus ukrainiečių skautai atšventė savo 15-kos metų įsikūrimo jubiliejų. Šventę pradėta jų stovyklavietėje Ingleburne vėliavų pakėlimu. Be ukrainiečių skautų ir jų bendruomenės atstovų, šventėje dalyvavo A. A. S. E. pirmininkas ir Sydnejaus estų skautų tautininkas Sarev ir "Aušros" tunto atstovas s. v. v. sl. T. Rotcas, kuris tarė sveikinimo žodį jubilijatams.

Ukrainiečių tunto sąrašuose yra apie 200 skautų-čių. Jų bėdos panašios kaip ir mūsų. Paaugliai, kurie galėtų būti idealūs vadovai, dažnai pasitraukia. Jų vadovai pasidžiaugė, kad dalis "nubyrėjusių" sulaukė 25 — 26 m. amžiaus grįžta į skautų eiles vadovais.

T

— SKUDUČIŲ MUZIKA — — TAUTINIAI ŠOKIAI —
— DAINOS —LAPKRIČIO 7 D. (SEKMADIENI) 6 VAL. VAKARO RENGIAMAS
MELBOURNO LIETUVIŲ DAINOS SAMBŪRIO

METINIS KONCERTAS

KURIS ĮVYKS NAUJUOSIUOSE MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE,
50 ERROL STREET, NORTH MELBOURNE.

Tai pirmas kultūrinis parengimas naujojoje Melb. Lietuvių Namų salėje, kurioje yra virš 500 sėdimų vietų.

Atsilankyk, pamatyk, išgirk ir pabendrauk su daina, muzika ir šokių mėgstančiais tautiečiais.

Programoje: skudučių muzika, chorų dainos ir tautiniai šokiai.

Bilietus galima įsigyti iš anksto pas Sambūrio narius ir koncerto dieną prie įėjimo.

Melb. Liet. Dainos Sambūris

— SKUDUČIŲ MUZIKA — — TAUTINIAI ŠOKIAI —
— DAINOS —

ju šeiminkinių atsigabentų krepšelių. Gautas pelnas parėmė taip lėšų reikalingą jauną sporto klubą.

Kelias Brisbanės viengungių, prisiekusių nesukurti mišrios šeimos, net jeigu ir antrąja jaunystę tektų pradėti, emėsi sudarinėti panelius, kaip "nudžiauti" iš sydneyškės "Dainos" kokią sopranuką ar altuką choro į čia atsilankymo progą. Na, jei taip ir atsitiktų, būtų visapusiškai nutūralu, nes kiekviena invazija pareikalauja aukų. To gali neišvengti ir "Daina".

Gruodžio 6 d. Geelongo Y.W.C.A. organizuoja "Christmas Tree Festival", i kurį pakvesti dalyvauti ir lietuviai. Apylinkės valdyba rūpinasi atitinkamu pasirodymu.

Melbourne važiuojant G. Brazdžioniui auto mašina kažkas svie-

dė butelį į jo mašinos langą ir krisdami stiklai sužalojo vieną aki. Nukentėjusis paguldytas šv. Vincento ligoninėje ir padaryta akies operacija.

"Dainavos" Namų Valdyba sumanė savo šeimyną nemokamai pavašinti ir palinksminti. Atrodo, kad rengiamasi dideliame šouliui į priekį. Gal vietoj popierinio išaugs mūrinis priestatas.

Amerikiečiai planuoja 1971 metais pasiųsti erdvėlaivį su moksliniais instrumentais į Marso planetą ir ten nuleisti. Šių metų liepos mėnesį pro Marso planetą praskrido amerikiečių raketa Mariner IV 5.000 mylių atstume ir padarė reikšmingų nuotraukų, kurių dalis buvo paskelbta ir spaudoje.

Ku-ka

DEMESIO! BALIUS CANBERROJE!

LAPKRIČIO 13 D. KLUBO PATALPOSE, WATTLE STREET, LYNEHAM, A.C.T.

ĮVYKSTA CANBERROS LIETUVIŲ KLUBO

METINIS BALIUS

Pradžia 8 val. vak.

Pabaiga 1 val. ryto

Geras orkestras, įdomi programa.

Pakvietimai gaunami klube arba pas R. Katauską 9 Cambage Str., Yarralumba, A.C.T. tel. 81 2130.

Prašome pakvietimais pasirūpinti iš anksto.

Įėjimas įskaitant ir vakarienę £1-10-0 asmeniui.

Pranešimai

telių muzikai turėsime progos pasivašinti ir pabendrauti.

"Dainavos" Valdyba

PRANEŠIMAS

"Dainos" chorui vykstant į Brisbane kaip choristas vyksta savo mašina ir galiu priimti dar du bendrakeleivius. Sinteresuoti kreipiasi: P. Balkus, 35 Clark St., Bass Hill arba sekmadieniais asmeniškai prie bažnyčios Lidcombe.

nimo atstovus.

Had iki pasimatymo Dainavoje ateinantį šeštadienį.

TĖVŲ KOMITETO VAKARAS

Visuomet jaukus Sydnejaus Skautų Tėvų ir Rėmėjų K-to ruošiamas "Pavasario" šokių vakaras bus "Dainavoje" lapkričio 13 d.

PRANEŠIMAS

Pranešame "Dainavos" nariams, rėmėjams ir prijaunantiems, kad lapkričio 7 dieną (sekmadienį) rengiamas "Dainavoje" šeimyninis pobūvis.

Visi maloniai kviečiami atvykti su ponionėmis, kur, grojant plok-

FILISTERIAI PRABYLA!

Lapkričio 6 d., šeštadienį, 7 val. vak.

Sydnejaus Filisterių Būrelis Bankstowno "Dainavos" salėje

rengia įdomų

DISKUSIJŲ VAKARĄ

Tema: Ko trūksta lietuviams akademikams Australijoje?

Forume dalyvauja: Dr. V. Doniela, inž. Kabaila, p. L. Karvelis ir V. Kazokas. Tolimesnėse diskusijose dalyvauja visi dalyviai.

Diskusijoms pasibaigus muzika, šokiai ir alutis.

Įėjimas aukomis. Pelnas skiriamas ALB Jaunimo Kongreso Centriniam Komitetui.

BRISBANE

PAMALDOS

Lapkričio mėn. 7 ir 14 dienomis bus laikomos pamaldos Brisbanės ir apylinkės lietuviams 11 val. Švenč. Marijos bažnyčioje — Merivale ir Peel gatvių sankryžoje, Pietų — Brisbane. Išpažinčių bus klausoma sekmadieniais iš ryto, pradedant nuo 9.30 val. Visi maloniai kviečiami šia proga eiti gausiai sakramentų.

ISLEISTUVES

Aplinkybės taip laimingai susiklostė, kad augsčiau paminėtųjų pamaldų proga — lapkričio mėn. 7 d. brisbaniečiai galės ruošti išleistuves savo pirmajam kandidatui į Kunigų Seminariją — p. K. Sakalauskui. Jis lapkričio 10 d. pakils iš Eagle Farm aerodromo skristi į Romą, kur jo neužilgo laukia egzaminai scholastinėje filosofijoje, kuriems jis ruošiasi jau ilgesnį laiką.

Išleistuvių proga visi brisbaniečiai bursis savo pamaldoms paminėtoje bažnyčioje atnašauti pirmoje intencijoje šv. Mišias už kandidatą į dviasiškus, maldaujant, kad Viešpats suteiktų ištvėrmės jo kilniam pasiryžime, o po pamaldų ten pat parapijos salėje visi vėl rinksis išleistuvių pobūviui ir bendriems pietums.

NAUJO KOMITETO

RINKIMAI

Kadencijai pasibaigus, lapkričio 14 d. tuoj po pamaldų parapijos salėje bus perrinktas bažnytinis Komitetas sekančiam darbuotės periodui. Be to bus pasitarta ir kitais rūpimais reikalais.

Kun. S. Gaidelis S. J.

REIKIA IR ŽYDO

— Kodėl kolega dokumentuose įsirašė žydų tautybę?

— Kaip čia ponui kolegai pasakius? Vienas mano brolis gyvena Kieve ir vadinasi rusu, kitas yra Jasose ir vadinasi rumunu; sesuo pasiliko Budapešte ir yra vengrė, tėvas Vienoje tapo austru, o žmona Varšuvoje — lenke. Pagalvojau, tokioje kosmopolitinėje šeimoje reikia ir žydo!

KVAILAS KLAUSIMAS

Gatvėj solidus pilietis, stebėdamas ilgą automobilį vartinę, lydinčią vėlionį į kapus, pats savęs klausia:

— Idomu, ką čia laidoja?

Netoli jo, ledus lažydamas pauglys:

— Kvailas klausimas. Juk kiekvienam žinoma, kad laidojamas numirėlis!

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore, Sydney, tel. 75 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4538, G.P.O., Sydney, N.S.W.